పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

20. సూరె తాహా పరిచయం

ఉమర్ (రజి) పఠించి ఇస్లాం స్వీకరించిన సూరా ఇది. సంఘటన ఇలా ఉంది – ఒక రోజు ఉమర్ ఫారూఖ్ (రజి) ప్రవక్త (స)ను హత్య చేయడానికి బయలుదేరారు. దారిలో ఒక వ్యక్తి ఆయనను కలసి, "ముందు నీ ఇంటిని చక్కదిద్దుకో, నీ సోదరి, నీ బావగారూ ఇస్లాం స్వీకరించారు" అని అన్నాడు. ఇది విని ఉమర్ (రజి) తిన్నగా తన చెల్లెలి ఇంటికి చేరుకున్నాడు. అక్కడ ఆయన చెల్లెలు ఫాతిమా, బావ సయీద్ కూర్చొని ఖబ్బాబ్ బిన్ అర్త్ వద్ద ఖుర్ఆన్ నేర్చుకుంటున్నారు. ఉమర్ రాగానే ఆయన చెల్లెలు ఖుర్ఆన్ పలకలను దాచివేసారు. అయితే ఉమర్ ఆమె చదవటం విని ఉన్నారు. ఉమర్ ముందు మాట్లాడి తరువాత తన బావపై దాడిచేసి కొట్టసాగారు. చెల్లెలు తప్పించాలని చూస్తే, ఆమెనూ కొట్టారు. చివరికి అతని తల నుండి రక్తం కారసాగింది. ఇక భరించలేక చెల్లెలు, బావ ఇద్దరూ కలసి, "అవును మేమిద్దరం ఇస్లాం స్వీకరించాము. నీవు ఏమి చేసుకుంటావో చేసుకో" అని అన్నారు. చెల్లెలి రక్తాన్ని చూసి ఉమర్ (రజి) సిగ్గుపడ్డారు, ఇంకా, "మంచిది, మీరు పఠిస్తూ ఉన్న దాన్ని నాకు చూపించండి" అని అన్నారు. ఆ తరువాత ఉమర్ (రజి) స్నానం చేసారు. సూరయె తాహా పఠించసాగారు. సంతోషం పట్టలేక ఎంత గొప్ప గ్రంథం! ఎంత మంచి గ్రంథం! అని కేకలు వేయగా, ఇది విన్నవింటనే దాక్కున్న ఖబ్బాబ్ బిన్ అర్త్ కాస్త ముందు వచ్చారు. ఇంకా, "దైవం సాక్షి! అల్లాహ్ మీకు ఇస్లాం సేవ చేసే భాగ్యం ప్రసాదిస్తాడని" నాకు నమ్మకం ఉందనీ, నిన్ననే నేను ప్రవక్త (స)ను "ఓ అల్లాహ్! అబూజహల్ లేదా ఉమర్‌లో ఏ ఒక్కరినైనా ఇస్లాంకు సహాయకులుగా చేయి" అని ప్రార్థించటం నేను విన్నాను. ఓ ఉమర్! ప్రవక్త (స) ప్రార్థన నీ విషయంలో స్వీకరించబడింది. ఓ ఉమర్! అల్లాహ్ వైపు నడు" అని అన్నారు. వెంటనే ఉమర్ (రజి) ఖబ్బాబ్ బిన్ అర్త్ వెంట ప్రవక్త (స) సన్నిధిలో హాజరై ఇస్లాం స్వీకరించారు.

ఈ సూరా ఖుర్ఆన్ మార్గదర్శక గ్రంథం అనే అంశంపై ఉంది. ఇది అన్ని విధాలా ఉత్తమ గ్రంథం అనీ, దీనివంటి గొప్ప గ్రంథం ప్రపంచంలో మరేదీ లేదని పేర్కొనబడింది. అవిశ్వాసి అయినా, విగ్రహారాధకుడు అయినా, మార్గం తప్పిన వారెవరికైనా సరే, సన్మార్గంపై నడిచే కోరిక ఉంటే వారు ఖుర్ఆన్‌ను పఠించాలి. వెంటనే వారికి సన్మార్గం లభిస్తుంది. ఉమర్ (రజి) ఖుర్ఆన్‌ను చదివిన వెంటనే ప్రభావితులయ్యారు. ఇస్లాం పరిధిలోకి ప్రవేశించారు. అల్లాహ్ ఆదేశం : "ఓ ముహమ్మద్ (స) మేము ఈ ఖుర్ఆన్‌ను నీపై అవతరింపజేసింది నిన్ను కష్టానికి గురిచేయటానికి మాత్రం కాదు. ఇది భయపడే ప్రతి వ్యక్తికీ ఒక జ్ఞాపిక. బాటసారులు తమ దారిని వెతుక్కుంటారు, వారికి సన్మార్గం చూపెట్టబడింది.

https://teluguislam.net/quran/

آياتها 135 | ٢٠ سُورَةُ طٰهٰ مَكِّيَّةٌ | رُكُوعَاتُهَا 8

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيۡمِ

طٰهٰ ﴿1﴾
مَاۤ اَنۡزَلۡنَا عَلَيۡكَ الۡقُرۡاٰنَ لِتَشۡقٰٓى ۙ ﴿2﴾
اِلَّا تَذۡكِرَةً لِّمَنۡ يَّخۡشٰى ۙ ﴿3﴾
تَنۡزِيۡلًا مِّمَّنۡ خَلَقَ الۡاَرۡضَ وَالسَّمٰوٰتِ الۡعُلٰى ؕ ﴿4﴾
اَلرَّحۡمٰنُ عَلَى الۡعَرۡشِ اسۡتَوٰى ﴿5﴾
لَهٗ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَمَا فِى الۡاَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَا
وَمَا تَحۡتَ الثَّرٰى ﴿6﴾
وَاِنۡ تَجۡهَرۡ بِالۡقَوۡلِ فَاِنَّهٗ يَعۡلَمُ السِّرَّ وَاَخۡفٰى ﴿7﴾
اَللّٰهُ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ؕ لَهُ الۡاَسۡمَآءُ الۡحُسۡنٰى ﴿8﴾
وَهَلۡ اَتٰٮكَ حَدِيۡثُ مُوۡسٰى ۘ ﴿9﴾
اِذۡ رَاٰ نَارًا فَقَالَ لِاَهۡلِهِ امۡكُثُوۡۤا اِنِّىۡۤ اٰنَسۡتُ نَارًا
لَّعَلِّىۡۤ اٰتِيۡكُمۡ مِّنۡهَا بِقَبَسٍ اَوۡ اَجِدُ عَلَى النَّارِ
هُدًى ﴿10﴾
فَلَمَّاۤ اَتٰٮهَا نُوۡدِىَ يٰمُوۡسٰى ؕ ﴿11﴾
اِنِّىۡۤ اَنَا رَبُّكَ فَاخۡلَعۡ نَعۡلَيۡكَ ۚ اِنَّكَ بِالۡوَادِ
الۡمُقَدَّسِ طُوًى ؕ ﴿12﴾
وَاَنَا اخۡتَرۡتُكَ فَاسۡتَمِعۡ لِمَا يُوۡحٰى ﴿13﴾
اِنَّنِىۡۤ اَنَا اللّٰهُ لَاۤ اِلٰهَ اِلَّاۤ اَنَا فَاعۡبُدۡنِىۡ ۙ وَاَقِمِ
الصَّلٰوةَ لِذِكۡرِىۡ ﴿14﴾

20. తాహా

ఆయత్‌లు : 135 **అవతరణ : మక్కాలో**

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్‌ పేరుతో

(1) తాహా (2) నిన్ను కష్టానికి గురిచెయ్యటానికి మాత్రం ఈ ఖుర్‌ఆన్‌ను నీపై అవతరింపజేయలేదు. (3) ఇది భయపడే ప్రతి వ్యక్తికీ ఒక జ్ఞాపిక మాత్రమే. (4) భూమినీ, ఎత్తైన ఆకాశాలను సృష్టించిన వాని తరఫు నుండి ఇది అవతరింపజేయబడింది.

(5) ఆ కరుణామయుడు సింహాసనంపై ఆసీనుడై ఉన్నాడు. (6) ఆకాశాలలో, భూమిలో మరియు భూమ్యాకాశాల మధ్య, నేల క్రింద ఉన్న వాటి నన్నింటికీ ఆయన యజమాని. (7) నీవు బిగ్గరగా మాట్లాడినప్పటికీ, ఆయన రహస్యాన్నే కాదు, దానికంటే అతి రహస్యమైన మాటను సైతం ఎరుగును. (8) అల్లాహ్‌, ఆయన తప్ప మరో ఆరాధ్యుడెవడూ లేడు. ఆయనకు ఉత్తమమైన నామములు గలవు. (9) నీకేమైనా మూసా వృత్తాంతం అందిందా? (10) అతను ఒక మంటను చూచి తన ఇంటి వారితో ఇలా అన్నాడు : “కాస్త ఆగండి, నేను ఒక మంటను చూసాను. బహుశా మీ కోసం కొంత నిప్పును తీసుకువస్తాను లేదా ఆ మంట వద్ద నాకేదైనా మార్గం లభిస్తుంది.”

(11) అక్కడకు రాగానే ఇలా పిలువబడింది : “ఓ మూసా, (12) నిస్సందేహంగా నేనే నీ ప్రభువును. పాదరక్షలు విడిచిపెట్టు. నీవు పవిత్రమైన తువా లోయలో ఉన్నావు.

(13) నేను నిన్ను ఎన్నుకున్నాను. దైవవాణిని శ్రద్ధగా విను.

(14) నిస్సందేహంగా నేనే అల్లాహ్‌ను. నేను తప్ప మరొక ఆరాధనీయుడు లేడు. కనుక నన్నే ఆరాధించు. నా జ్ఞాపకార్థం నమాజును స్థాపించు.

https://teluguislam.net/quran/

اِنَّ السَّاعَةَ اٰتِيَةٌ اَكَادُ اُخۡفِيۡهَا لِتُجۡزٰى كُلُّ
نَفۡسٍۢ بِمَا تَسۡعٰى ﴿15﴾
فَلَا يَصُدَّنَّكَ عَنۡهَا مَنۡ لَّا يُؤۡمِنُ بِهَا وَاتَّبَعَ
هَوٰٮهُ فَتَرۡدٰى ﴿16﴾
وَمَا تِلۡكَ بِيَمِيۡنِكَ يٰمُوۡسٰى ﴿17﴾
قَالَ هِىَ عَصَاىَ‌ۚ اَتَوَكَّؤُا عَلَيۡهَا وَاَهُشُّ بِهَا
عَلٰى غَنَمِىۡ وَلِىَ فِيۡهَا مَاٰرِبُ اُخۡرٰى ﴿18﴾
قَالَ اَلۡقِهَا يٰمُوۡسٰى ﴿19﴾
فَاَلۡقٰٮهَا فَاِذَا هِىَ حَيَّةٌ تَسۡعٰى ﴿20﴾
قَالَ خُذۡهَا وَلَا تَخَفۡ‌ ۖ سَنُعِيۡدُهَا سِيۡرَتَهَا
الۡاُوۡلٰى ﴿21﴾
وَاضۡمُمۡ يَدَكَ اِلٰى جَنَاحِكَ تَخۡرُجۡ بَيۡضَآءَ مِنۡ
غَيۡرِ سُوۡٓءٍ اٰيَةً اُخۡرٰىۙ ﴿22﴾
لِنُرِيَكَ مِنۡ اٰيٰتِنَا الۡكُبۡرٰىۚ ﴿23﴾
اِذۡهَبۡ اِلٰى فِرۡعَوۡنَ اِنَّهٗ طَغٰىؒ ﴿24﴾ ع 1 24 10
قَالَ رَبِّ اشۡرَحۡ لِىۡ صَدۡرِىۙ ﴿25﴾
وَيَسِّرۡ لِىۡۤ اَمۡرِىۙ ﴿26﴾
وَاحۡلُلۡ عُقۡدَةً مِّنۡ لِّسَانِىۙ ﴿27﴾
يَفۡقَهُوۡا قَوۡلِىۖ ﴿28﴾
وَاجۡعَلْ لِّىۡ وَزِيۡرًا مِّنۡ اَهۡلِىۙ ﴿29﴾
هٰرُوۡنَ اَخِىۙ ﴿30﴾ اشۡدُدۡ بِهٖۤ اَزۡرِىۙ ﴿31﴾
وَاَشۡرِكۡهُ فِىۡۤ اَمۡرِىۙ ﴿32﴾ كَىۡ نُسَبِّحَكَ كَثِيۡرًا ۙ ﴿33﴾

(15) ప్రళయం తప్పనిసరిగా రానున్నది. నేను దాన్ని రహస్యంగా ఉంచాను. ప్రతి వ్యక్తికీ తన కృషికి తగిన ప్రతిఫలం ఇవ్వబడేందుకు. (16) దానిని విశ్వసించని, తన మనోకాంక్షలకు దాసుడైన వ్యక్తి నిన్ను ఆ సమయం చింతన నుంచి మరల్చకూడదు. అలా జరిగితే నీవు వినాశానికి గురవుతావు.

(17) ఓ మూసా! నీ కుడిచేతిలో ఉన్నది ఏమిటి?" (18) మూసా ఇలా అన్నాడు, "ఇది నా చేతి కర్ర దీని సహాయంతో నడుస్తాను. ఇంకా దానితో నా మేకల కోసం ఆకులు రాలుస్తాను ఇంకా నా కోసం అందులో మరెన్నో లాభాలు ఉన్నాయి." (19) ఇలా ఆదేశించాడు : "మూసా! దాన్ని విసరివెయ్యి"

(20) మూసా విసరివేసాడు. అది అకస్మాత్తుగా ప్రాకుతున్న ఒక పాముగా మారిపోయింది.

(21) "దాన్ని పట్టుకో, భయపడకు. మేము దాన్ని మళ్ళీ దాని మొదటి స్థితికి చేర్చివేస్తాము" అని ఆదేశించబడింది. (22) నీ చేతిని నీ చంకలో పెట్టి నొక్కు. ఎటువంటి బాధ లేకుండా, రెండో సూచనగా అది మెరుస్తూ బయటకు వస్తుంది. (23) ఇదంతా మేము నీకు మా పెద్ద సూచనలను చూపడానికి, (24) నీవు ఫిరౌన్ వద్దకు వెళ్ళు. వాడు మొండి ఉల్లంఘనకు పాల్పడ్డాడు. (25) మూసా ఇలా విన్నవించుకున్నాడు, "నా ప్రభూ! నా హృదయాన్ని వికసింపజేయి. (26) నా కార్యాన్ని నా కోసం సులభం చేయి. (27) ఇంకా నా నాలుక ముడిని విప్పు. (28) ప్రజలు నా మాటలు గ్రహించటానికి. (29) ఇంకా నా కుటుంబం నుండే నా కొరకు ఒక సహాయకుడిని నియమించు. (30) నా సోదరుడు హారూన్‌ను. (31) అతని ద్వారా నా చేతులకు పటుత్వాన్ని ప్రసాదించు. (32) నా పనిలో అతన్ని నాకు సహాయకారిగా చెయ్యి. (33) తద్వారా మేము అధికంగా నీ పరిశుద్ధతను స్మరించటానికి.

(34) నిన్ను అధికంగా ప్రార్థించటానికి. (35) నీవు ఎల్లప్పుడూ మా స్థితిని కనిపెట్టుకునే ఉన్నావు." (36) ఇలా ఆదేశించాడు, "ఓ మూసా! నీవు కోరినది ఇవ్వబడింది. (37) మేము నీకు మరొకసారి ఉపకారం చేసాము. (38) మేము నీ తల్లికి సూచించిన సందర్భాన్ని గుర్తుకు తెచ్చుకో, అది వహీ ద్వారా ఇవ్వబడే సూచన. (39) ఈ పసివాణ్ని పెట్టెలో పెట్టి, ఆ పెట్టెను నదిలో వదలిపెట్టు. నది దానిని ఒడ్డుకు చేరుస్తుంది. నాకూ ఈ బాలునికీ శత్రువు అయిన వాడు దాన్ని పట్టుకువెళతాడు." నేను నా తరఫు నుండి నీపై ప్రేమను కురిపించాను. నా పర్యవేక్షణలో నీ పెంపకం ఏర్పాటు చేసాను. (40) నీ సోదరి అనుసరిస్తూ అక్కడకు వెళ్ళి "ఈ పసివాడ్ని చక్కగా సంరక్షించే స్త్రీని గురించి మీకు తెలుపనా?" అని అంటుంది. మేము మళ్ళీ నిన్ను నీ తల్లి వద్దకే చేర్చాము. ఆమె కళ్ళు శాంతించేందుకు, ఆమె దుఃఖించకుండా ఉండేందుకు. నీవు ఒక వ్యక్తిని హత్య చేసావు. మేము ఆ గండం నుండి నిన్ను రక్షించాము. ఆ తరువాత నిన్ను అనేక విధాలుగా పరీక్షించాము. నీవు మద్‌యన్‌లో అనేక సంవత్సరాలు ఉన్నావు. మూసా! ఇప్పుడు నీవు సరైన సమయానికి వచ్చి ఉన్నావు.

وَّنَذۡكُرَكَ كَثِيۡرًا ؕ ﴿34﴾
اِنَّكَ كُنۡتَ بِنَا بَصِيۡرًا ﴿35﴾
قَالَ قَدۡ اُوۡتِيۡتَ سُؤۡلَكَ يٰمُوۡسٰى ﴿36﴾
وَلَقَدۡ مَنَنَّا عَلَيۡكَ مَرَّةً اُخۡرٰٓى ۙ ﴿37﴾
اِذۡ اَوۡحَيۡنَاۤ اِلٰٓى اُمِّكَ مَا يُوۡحٰٓى ۙ ﴿38﴾
اَنِ اقۡذِفِيۡهِ فِى التَّابُوۡتِ فَاقۡذِفِيۡهِ فِى الۡيَمِّ
فَلۡيُلۡقِهِ الۡيَمُّ بِالسَّاحِلِ يَاۡخُذۡهُ عَدُوٌّ لِّىۡ وَعَدُوٌّ
لَّهٗ ؕ وَاَلۡقَيۡتُ عَلَيۡكَ مَحَبَّةً مِّنِّىۡ ۚ وَلِتُصۡنَعَ عَلٰى
عَيۡنِىۡ ۘ ﴿39﴾
اِذۡ تَمۡشِىۡۤ اُخۡتُكَ فَتَقُوۡلُ هَلۡ اَدُلُّكُمۡ عَلٰى مَنۡ
يَّكۡفُلُهٗ ؕ فَرَجَعۡنٰكَ اِلٰٓى اُمِّكَ كَىۡ تَقَرَّ عَيۡنُهَا وَلَا
تَحۡزَنَ ؕ وَقَتَلۡتَ نَفۡسًا فَنَجَّيۡنٰكَ مِنَ الۡغَمِّ
وَفَتَنّٰكَ فُتُوۡنًا ۚ فَلَبِثۡتَ سِنِيۡنَ فِىۡۤ اَهۡلِ
مَدۡيَنَ ۙ ثُمَّ جِئۡتَ عَلٰى قَدَرٍ يّٰمُوۡسٰى ﴿40﴾

సూరె తాహా 1 – 40 వాక్యాల వివరణ

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం

1వ వాక్యం : మహాప్రవక్త (స)పై ఖుర్ఆన్ అవతరించిన తరువాత, ప్రవక్త (స) మరియు ప్రియ సహచరులు దాని ఆదేశాలను అనుసరించసాగారు. అది చూసి ఖురైష్ అవిశ్వాసులు "ఖుర్ఆన్ వీరికొరకు ఒక గండంగా మారింది. అనవసరంగా వీరు కష్టాల్లో చిక్కుకున్నారు" అని హేళన చేయసాగారు. ఆ సమయంలో ఈ వాక్యం అవతరించింది. మేము నీపై ఖుర్ఆన్‌ను అవతరింపజేసింది నిన్ను కష్టపెట్టటానికి కాదు. అది అదృష్టం పొందే సాధనం, పుణ్యాలు తెచ్చిపెట్టే సత్కార్యాల నిధి. ఇందులో దైవజ్ఞానం ఉంది. ఎవరికీ అల్లాహ్ ఈ జ్ఞానాన్ని ప్రసాదించాడో, అతను సమస్తము పొందుతాడు. అల్లాహ్ ఎవరికైనా మంచి చేయాలనుకుంటే వారికి ధర్మజ్ఞానాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. భూమ్యాకాశాలలో ఉన్నది, వాటి మధ్య ఉన్నది, అన్నీ అల్లాహ్‌కు చెందినదే. అందరూ అల్లాహ్ అధీనంలోనే ఉన్నారు. అల్లాహ్ అనుమతి లేకుండా ఏ వస్తువూ ఆగదు, చలించదు.

16వ వాక్యం : మీరు బిగ్గరగా అల్లాహ్‌ను ప్రార్థిస్తున్నారనీ, జపిస్తున్నారనీ, స్తుతిస్తున్నారనీ, అయితే అల్లాహ్

ఇవేవీ అక్కరలేనివాడు, ఆయన రహస్యాలు, పరమ రహస్యాలు కూడా తెలిసినవాడు. వీటిని మానవుడు తెలుసుకోలేడు. వాటిని కేవలం అల్లాహ్ మాత్రమే ఎరిగినవాడు” అని హితబోధ చేయబడింది. ఈ వాక్యం ద్వారా బిగ్గరగా స్తుతించరాదని వారించబడిందని షౌకానీ పేర్కొన్నారు. మరోచోట అల్లాహ్ ఆదేశం : “మీరు మీ ప్రభువును మనసులో వినయ విధేయతలతో, భయపడుతూ స్తుతించండి.” (అల్ ఆరాఫ్ : 25) (తైసీరుర్రహ్మాన్)

ఆ తరువాత మూసా వృత్తాంతం పేర్కొనబడింది. మూసా మద్యన్ నుండి సతీసమేతంగా తన తల్లిగారి వద్దకు బయలుదేరారు. దట్టమైన చీకట్లు, దారి తెలియదు. కొందరు వ్యాఖ్యాతల ప్రకారం భార్య ప్రసవ సమయం దగ్గర పడింది. ఆమెకు వేడి కావలసి వచ్చింది. దూరం నుండి అతనికి అగ్ని జ్వాలలు పైకెగసి పడుతున్నట్లు కనిపించాయి. తన ఇంటి వారితో, “మీరు ఇక్కడే ఉండండి. నేను నిప్పు తీసుకువస్తాను లేదా కనీసం, మార్గం ఏదో తెలిసిపోతుంది” అని అన్నాడు. మూసా ఆ మండుతున్న చెట్టు వద్దకు వెళ్ళగానే శబ్దం వినిపించింది. (అహ్సనుల్ బయాన్)

మూసా అక్కడకు వెళ్ళగానే అక్కడి పరిస్థితే వేరుగా ఉంది. ఆ చెట్టు కాంతితో వెలిగిపోతుంది. అక్కడి నుండి ఇలా వినిపించింది, “ఓ మూసా! నేను నీ ప్రభువును, నీతో మాట్లాడుతున్నాను. నీవు ఇప్పుడు పవిత్రమైన తువా లోయలో ఉన్నావు. నీ ప్రభువు పట్ల వినయ విధేయతలను దృష్టిలో ఉంచుకొని చెప్పులు విడువు, అంటే అక్కడి శుభాలు నీ శరీరంలో ప్రవేశించడానికి చెప్పులు తీసివేయి ప్రజల్లో నుండి నిన్ను నేను ఎన్నుకున్నాను. నీకు నా దైవదౌత్యం ప్రసాదించాను. ఇప్పుడు నీపై దైవవాణి అవతరించబోతుంది. దాన్ని శ్రద్ధగా విను. దాని బాధ్యతలు నిర్వర్తించటానికి సిద్ధం అవు. నేను అల్లాహ్‌ను. నేను తప్ప ఇతరులెవ్వరూ ఆరాధనకు అర్హులు కారు. అందువల్ల కేవలం నన్నే ఆరాధించండి, నా జ్ఞాపకం నిమిత్తం నమాజ్‌ను ఆచరించండి.”

అందువల్లే నమాజ్ చేయనివారు, అల్లాహ్‌ను గుర్తుచేయనివారుగా, ఇంకా దానికి వ్యతిరేకిగా పరిగణించబడతారు అని వ్యాఖ్యానకర్తలు పేర్కొన్నారు. తీర్పుదినం సంభవించటం తథ్యం. అందులో ఎలాంటి సందేహమూ లేదు. అయితే అల్లాహ్ దాని నిర్ణీత సమయాన్ని మానవుల మరియు జిన్నాతుల నుండి గోప్యంగా ఉంచాడు. అది అకస్మాత్తుగా సంభవించేది. కాని విశ్వాసులను కరుణిస్తూ సత్కార్యాల పట్ల ప్రోత్సహించటానికి, అవిశ్వాసులు ఎటువంటి సాకులు వెదకకుండా ఉండటానికి సంక్షిప్తంగా పేర్కొన్నాడు. ఆనాడు అల్లాహ్ మానవులందరికీ వారి సత్కార్యాలకు, పాపకార్యాలకు తగిన ప్రతిఫలం చెల్లిస్తాడు. ఆనాటి పట్టునుండి తప్పించుకోవటానికి అల్లాహ్‌ను ఆరాధించటం, నమాజును స్థాపించటం తప్పనిసరి అయింది.

అల్లాహ్ మూసాను ప్రళయ తిరస్కారులు, తమ మనోకాంక్షలను అనుసరించే వారు నిన్ను ప్రళయ విశ్వాసం నుండి నిరోధించగలరని హెచ్చరించాడు. అంటే ఇలాంటి వారిని అనుసరించకండని హెచ్చరించబడింది. వీరు ప్రాపంచిక సుఖాలు పొందటంలో నిమగ్నమై, దైవప్రీతిని బొత్తిగా మరచిపోయారు.

ఇక్కడ మూసాకు ఇవ్వబడిన మహిమలను గురించి పేర్కొనడం జరిగింది – అతని చేతిలో ఉన్నది ఎండిపోయిన కర్రే. కాని దాన్ని అల్లాహ్ చలనం గల పాములా మార్చివేస్తాడు. దీన్ని ఫిరౌన్ మరియు వాడి అనుచరుల ముందు ప్రదర్శించడం జరిగింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

నీ చేతిలో ఉన్న కర్రను నేలపై విసిరివేయమని అల్లాహ్ మూసా(అ) ను ఆదేశించాడు. విసరేయగానే అది పాముగా మారి పరుగెత్తసాగింది. అల్లాహ్ ఆదేశం, “ఏదీ, నీవు కొంచెం నీ చేతి కర్రను విసరివెయ్యి. ఆ చేతి కర్ర పాముగా మారి కదలాడుతూ ఉండటం చూడగానే, మూసా వెన్ను చూపి పారిపోయాడు. తిరిగి వెనుకకు ఏమాత్రం చూడలేదు.” మూసా! భయపడకు, నా సన్నిధిలో ప్రవక్తలు భయపడరు.” (అన్నమ్ల్ : 10)

(41) నేను నిన్ను నా కొరకు ప్రత్యేకించుకున్నాను. (42) నీవూ, నీ సోదరుడూ, నా సూచనలతో వెళ్ళండి, చూడండి, మీరు నన్ను ధ్యానించే విషయంలో అశ్రద్ధ చెయ్యకండి. (43) మీరిద్దరూ కలసి ఫిరౌన్ వద్దకు వెళ్ళండి. వాడు హద్దుమీరి పోయాడు.	وَاصْطَنَعْتُكَ لِنَفْسِيْ ﴿41﴾ اِذْهَبْ اَنْتَ وَاَخُوْكَ بِاٰيٰتِيْ وَلَا تَنِيَا فِيْ ذِكْرِيْ ﴿42﴾ اِذْهَبَآ اِلٰى فِرْعَوْنَ اِنَّهٗ طَغٰى ﴿43﴾

23వ వాక్యం : మరో మహిమ, తన చేతిని చంకలో పెట్టి తీస్తే మెరిసేది. ఈ రెండు మూసా (అ)కు ఇవ్వబడిన మహిమలు. ఆ తరువాత మూసాకు, "నీవు ఎక్కడి నుండి పారిపోయివచ్చావో అక్కడి రాజు ఫిరౌన్ వద్దకు వెళ్ళమని వాడికి దేవుని ఏకత్వాన్ని బోధించమని, ఇస్రాయీల్ ప్రజల పట్ల గౌరవంగా ప్రవర్తించమని, వారినీ హింసించవద్దని ఆదేశించడం జరిగింది. ఫిరౌన్ ప్రాపంచిక వ్యామోహంలో పడి తన ప్రభువును మరచిపోయాడు. నా సందేశం తీసుకొని శాంతిభద్రతలతో వాడి వద్దకు వెళ్ళండి. మీరు ఎక్కడున్నా నా దృష్టిలో ఉంటారు. మీ వెంట నేనున్నాను. నేను మీకు ఫిరౌన్‌ను జయించే ఆయుధాలు ఇచ్చాను." ఫిరౌన్ నన్ను ధిక్కరిస్తున్నాడు. నా గౌరవం సాక్షి! ఒక నిర్ణీత దినం నిర్ణయించి ఉండకపోతే నేనెప్పుడో వాడిని అంతం చేసేవాడిని" అని ఆదేశించడం జరిగింది.

మూసా (అ) ప్రభువును "ఈ బాధ్యత కొరకు నాకు మనోధైర్యాన్ని ప్రసాదించు. ఎందుకంటే ఇది చాలా గొప్ప బాధ్యత. అంతేకాక అందరికంటే క్రూరుడైన చక్రవర్తి వద్దకు పంపబడుతున్నాను" అని ప్రార్థించాడు.

మూసా బాల్యం ఫిరౌన్ భవనంలోనే గడిచింది. ఆ తరువాత మూసా ఒక వ్యక్తిని అనుకోకుండా చంపివేసాడు. భయపడి పారిపోయాడు. పది, పన్నెండేళ్ళు గడిచిపోయాయి. ఇది ఇలా ఉండగా, అల్లాహ్ ఆదేశం ఏమనగా అతని వద్దకు వెళ్ళు, అతనికి దేవుని ఏకత్వాన్ని బోధించు, ఇది మహాకఠినమైన పనే.

ఓ ప్రభూ! నా హృదయాన్ని వికసింపజేయి. నీవు సహాయం చేయనంతవరకు నేను ఏ పనీ చేయలేను. వారు నా సందేశాన్ని సరిగా అర్థం చేసుకోవటానికి నా నాలుక ముడిని విప్పివేయి. బాల్యంలో మూసా (అ)ను పరీక్షించడానికి ఫిరౌన్ అతని ముందు ఖర్జూరాలనూ, నిప్పునూ ఉంచాడు. మూసా (అ) ఒక నిప్పు గడ్డను తీసుకొని నోట్లో వేసుకున్నారు, నోరు కాలిపోయింది. దానివల్ల కొంత నత్తిగా మాట్లాడేవారు.

ఈ వాక్యాల్లో మీ ప్రార్థన అంగీకరించబడిందని మూసాకు శుభవార్త ఇవ్వబడింది. అల్లాహ్ వెనుకటి అనుగ్రహాలన్నింటినీ మూసాకు గుర్తుచేసాడు. అనేక కష్టాల నుండి నిన్ను గట్టెక్కించి, నీకు ప్రవక్త పదవి ప్రసాదించామని పేర్కొన్నాడు. అల్లాహ్ ఆదేశం ప్రకారం అతని తల్లి మూసా (అ)ను ఒక పెట్టెలో పెట్టి నదిలో విడిచింది. అయితే అల్లాహ్ నీ బిడ్డను తిరిగి నీ వద్దకు చేరుస్తామని, అతడిని సందేశహరుడుగా చేస్తామని అభయమిచ్చాడు. మూసా (అ) ఫిరౌన్ ఇంట్లోనే సంరక్షించబడ్డారు. పెరిగి పెద్దవాడయ్యాడు. ఒకరోజు ఇద్దరు వ్యక్తుల్ని వాదులాడుతుండగా చూసి హింసిస్తున్నవాడిని లాగి కొట్టాడు. వాడు వెంటనే చనిపోయాడు. షైతాన్ తన ద్వారా పాపకార్యం చేయించాడనీ, వాడే మార్గభ్రష్టతకు గురిచేసే బద్ధశత్రువని గ్రహించి వెంటనే అల్లాహ్‌ను ప్రార్థించారు. "నా ప్రభూ! నాకు నేనే అన్యాయం చేసుకున్నాను. నన్ను క్షమించు" అని ప్రార్థించారు. అప్పుడు అల్లాహ్ ఆయన్ని క్షమించాడు. నిశ్చయంగా ఆయన క్షమించేవాడు, దయామయుడు. (అల్ ఖసస్ : 16)

ఈ సంఘటన జరిగిన తరువాత మూసా (అ) పశ్చాత్తాపపడుతూ అటు ఇటు తిరుగుతూ ఉన్నారు. ఫిరౌన్‌కు ఈ వార్త అందింది. మూసాను బంధించి చంపమని ఫిరౌన్ ఆదేశించాడు. సిపాయిలు మూసాను అన్నిచోట్లా వెదికారు. కాని జాడ కనబడలేదు. అంతకు ముందే మూసా (అ) మద్‌యన్ వైపు పారిపోయారు.

فَقُوۡلَا لَهٗ قَوۡلًا لَّيِّنًا لَّعَلَّهٗ يَتَذَكَّرُ اَوۡ يَخۡشٰى ﴿44﴾
قَالَا رَبَّنَاۤ اِنَّنَا نَخَافُ اَنۡ يَّفۡرُطَ عَلَيۡنَاۤ اَوۡ اَنۡ
يَّطۡغٰى ﴿45﴾
قَالَ لَا تَخَافَاۤ اِنَّنِىۡ مَعَكُمَاۤ اَسۡمَعُ وَاَرٰى ﴿46﴾
فَاۡتِيٰهُ فَقُوۡلَاۤ اِنَّا رَسُوۡلَا رَبِّكَ فَاَرۡسِلۡ مَعَنَا بَنِىۡۤ
اِسۡرَآءِيۡلَ ۙ وَلَا تُعَذِّبۡهُمۡ ؕ قَدۡ جِئۡنٰكَ بِاٰيَةٍ مِّنۡ
رَّبِّكَ ؕ وَالسَّلٰمُ عَلٰى مَنِ اتَّبَعَ الۡهُدٰى ﴿47﴾
اِنَّا قَدۡ اُوۡحِىَ اِلَيۡنَاۤ اَنَّ الۡعَذَابَ عَلٰى مَنۡ كَذَّبَ
وَتَوَلّٰى ﴿48﴾
قَالَ فَمَنۡ رَّبُّكُمَا يٰمُوۡسٰى ﴿49﴾
قَالَ رَبُّنَا الَّذِىۡۤ اَعۡطٰى كُلَّ شَىۡءٍ خَلۡقَهٗ ثُمَّ
هَدٰى ﴿50﴾
قَالَ فَمَا بَالُ الۡقُرُوۡنِ الۡاُوۡلٰى ﴿51﴾
قَالَ عِلۡمُهَا عِنۡدَ رَبِّىۡ فِىۡ كِتٰبٍ ۚ لَا يَضِلُّ رَبِّىۡ
وَلَا يَنۡسَى ﴿52﴾
الَّذِىۡ جَعَلَ لَـكُمُ الۡاَرۡضَ مَهۡدًا وَّسَلَكَ لَـكُمۡ
فِيۡهَا سُبُلًا وَّاَنۡزَلَ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً ؕ فَاَخۡرَجۡنَا
بِهٖۤ اَزۡوَاجًا مِّنۡ نَّبَاتٍ شَتّٰى ﴿53﴾
كُلُوۡا وَارۡعَوۡا اَنۡعَامَكُمۡ ؕ اِنَّ فِىۡ ذٰلِكَ لَاٰيٰتٍ
لِّاُولِى النُّهٰى ﴿54﴾ ع 2 30 11
مِنۡهَا خَلَقۡنٰكُمۡ وَفِيۡهَا نُعِيۡدُكُمۡ وَمِنۡهَا
نُخۡرِجُكُمۡ تَارَةً اُخۡرٰى ﴿55﴾

(44) వాడితో మృదువుగా మాట్లాడండి, బహుశా వాడు హితబోధ స్వీకరించవచ్చు, లేదా భయపడ వచ్చు. (45) వారిద్దరూ ఇలా మనవి చేసుకున్నారు, "మా ప్రభూ! అతడు మాపై దౌర్జన్యంగా ప్రవర్తిస్తా డేమో అని మేము భయపడుతున్నాము." (46) ఇలా ఆదేశించాడు, "భయపడకండి, నేను మీ వెంట ఉంటాను. అంతా వింటూ, చూస్తూ ఉంటాను. (47) అతని వద్దకు వెళ్ళి ఇలా అనండి, మేము నీ ప్రభువు తరఫున పంపబడిన ప్రవక్తలము. ఇస్రాయీల్ జాతివారిని మాతో రావటానికి అనుమతి ఇవ్వు, వారిని హింసించకు, మేము నీ వద్దకు నీ ప్రభువు సూచనలు తీసుకువచ్చాము. రుజుమార్గం అనుసరించే వానికి శాంతి ఉంది. (48) తిరస్కరించే, విముఖత చూపేవానికి శిక్ష ఉందని దైవవాణి ద్వారా మాకు తెలుపబడింది. (49) ఫిరౌన్, "అయితే ఓ మూసా! మీ ఇద్దరి ప్రభువు ఎవరు?" అని అడిగాడు. (50) దానికి మూసా, "ప్రతి వస్తువుకూ దాని స్వరూపాన్ని ప్రసాదించి, దానికి మార్గం చూపినవాడే మా ప్రభువు" అని సమాధానం ఇచ్చాడు. (51) మరి వెనుకటి తరాల వారి సంగతేమిటి? అని ఫిరౌన్ అన్నాడు. (52) మూసా ఇలా సమాధానం ఇచ్చాడు, "దీనికి సంబంధించిన జ్ఞానం నా ప్రభువు దగ్గర ఒక గ్రంథంలో ఉంది. నా ప్రభువు పొరబడటంగానీ, మరువటంగానీ జరుగదు." (53) ఆయనే మీ కొరకు భూమిని పాన్పుగా పరిచాడు. మీ కోసం దానిపై మార్గాలను నిర్మించాడు. ఆకాశం నుండి నీటిని కురిపించాడు. తద్వారా రకరకాల పంటలను పండించాము. (54) వాటిని తినండి, మీ పశువులనూ మేపండి. నిస్సందేహంగా వివేకవంతులకు ఇందులో ఎన్నో సూచనలు ఉన్నాయి. (55) దీన్నుండే మిమ్మల్ని మేము సృష్టించాము. దానిలోనికే తిరిగి మిమ్మల్ని మేము పంపిస్తాము. దాన్నుండే మరోసారి మళ్ళీ వెలికి తీస్తాము.

(56) మేము మా సూచనలన్నింటినీ ఫిరౌన్‌కు చూపాము. కాని వాడు ధిక్కరించాడు, నిరాకరించాడు. (57) ఇలా అన్నాడు, “ఓ మూసా! నీవు నీ మంత్ర శక్తితో మమ్మల్ని మా దేశం నుండి వెళ్ళగొట్టటానికి మా దగ్గరకు వచ్చావా?” (58) సరే మేము కూడా అలాంటి మంత్ర శక్తినే తీసుకు వస్తాము. మన పోటీకి సమయం నీవే నిర్ణయించుకో. మేము ఈ పోటీ నుండి వెన్నుచూపము, నీవూ మాట తప్పరాదు. (59) “మీ సమయం ఉత్సవదినంగా నిర్ణయమయింది. సూర్యోదయం తరువాత ప్రజలు తరలి రావాలి” అని చెప్పాడు. (60) ఫిరౌన్ వెళ్ళి, తన కుతంత్ర సామగ్రిని సమీకరించుకొని వచ్చాడు. (61) మూసా ఇలా అన్నాడు, “దురదృష్టవంతులారా! అల్లాహ్‌పై అపనిందలు మోపకండి. అలా చేస్తే ఆయన మిమ్మల్ని కఠిన శిక్షకు గురిచేసి సర్వనాశనం చేస్తాడు. అసత్యాన్ని అంటగట్టినవాడు సాఫల్యం పొందడు.” (62) ఇది విన్న తరువాత వారి మధ్య అభిప్రాయ భేదాలు తలెత్తాయి. వారు పరస్పరం రహస్యంగా సంప్రదించుకున్నారు. (63) కొందరు ఇలా అన్నారు, “ఈ ఇద్దరు మాంత్రికులు తమ మంత్రబలం ద్వారా మిమ్మల్ని మీ దేశం నుండి తరిమి వేయాలని, అంతేకాదు, మీ ఆదర్శ జీవితాన్ని అంతం చేయాలని కోరుతున్నారు. (64) కనుక మీరు మీ శక్తియుక్తులు సమీకరించుకోండి, సమైక్యంగా రంగంలోకి దిగండి. ఈనాడు ప్రాబల్యం గలవాడే గెలుస్తాడు. (65) “ఓ మూసా! మొదట నీవు విసురుతావా లేక మమ్మల్ని విసరమంటావా?” అని మాంత్రికులు అన్నారు. (66) “లేదు, మీరే విసరండి” అని మూసా అన్నాడు. అకస్మాత్తుగా వారి త్రాళ్ళూ, వారి కర్రలూ వారి మంత్ర శక్తి వల్ల పరుగెత్తుతూ ఉన్నట్లు మూసాకు కనిపించాయి. (67) మూసా తన మనసులో భయానికి గురయ్యాడు. (68) మేమిలా సెలవిచ్చాము, “భయపడకు, నీవే ఆధిక్యం వహిస్తావు.

وَلَقَدْ اَرَيْنٰهُ اٰيٰتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَاَبٰى ﴿56﴾
قَالَ اَجِئْتَنَا لِتُخْرِجَنَا مِنْ اَرْضِنَا بِسِحْرِكَ
يٰمُوْسٰى ﴿57﴾
فَلَنَاْتِيَنَّكَ بِسِحْرٍ مِّثْلِهٖ فَاجْعَلْ بَيْنَنَا وَبَيْنَكَ
مَوْعِدًا لَّا نُخْلِفُهٗ نَحْنُ وَلَآ اَنْتَ مَكَانًا سُوًى ﴿58﴾
قَالَ مَوْعِدُكُمْ يَوْمُ الزِّيْنَةِ وَاَنْ يُّحْشَرَ النَّاسُ
ضُحًى ﴿59﴾
فَتَوَلّٰى فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهٗ ثُمَّ اَتٰى ﴿60﴾
قَالَ لَهُمْ مُّوْسٰى وَيْلَكُمْ لَا تَفْتَرُوْا عَلَى اللّٰهِ
كَذِبًا فَيُسْحِتَكُمْ بِعَذَابٍ ۚ وَقَدْ خَابَ مَنِ
افْتَرٰى ﴿61﴾
فَتَنَازَعُوْٓا اَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ وَاَسَرُّوا النَّجْوٰى ﴿62﴾
قَالُوْٓا اِنْ هٰذٰىنِ لَسٰحِرٰنِ يُرِيْدٰنِ اَنْ يُّخْرِجٰكُمْ
مِّنْ اَرْضِكُمْ بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَا بِطَرِيْقَتِكُمُ
الْمُثْلٰى ﴿63﴾
فَاَجْمِعُوْا كَيْدَكُمْ ثُمَّ ائْتُوْا صَفًّا ۚ وَقَدْ اَفْلَحَ
الْيَوْمَ مَنِ اسْتَعْلٰى ﴿64﴾
قَالُوْا يٰمُوْسٰٓى اِمَّآ اَنْ تُلْقِيَ وَاِمَّآ اَنْ نَّكُوْنَ اَوَّلَ مَنْ
اَلْقٰى ﴿65﴾ قَالَ بَلْ اَلْقُوْا ۚ فَاِذَا حِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ
يُخَيَّلُ اِلَيْهِ مِنْ سِحْرِهِمْ اَنَّهَا تَسْعٰى ﴿66﴾
فَاَوْجَسَ فِيْ نَفْسِهٖ خِيْفَةً مُّوْسٰى ﴿67﴾
قُلْنَا لَا تَخَفْ اِنَّكَ اَنْتَ الْاَعْلٰى ﴿68﴾

(69) నీ చేతిలో ఉన్న దానిని విసరివెయ్యి. అది వారు కల్పించిన వాటినన్నింటినీ మ్రింగివేస్తుంది. వారు తీసుకువచ్చింది కేవలం జాలవిద్య మాత్రమే. మాంత్రికుడు ఎన్నడూ ఏ విధంగానూ సాఫల్యం పొందలేడు. (70) మాంత్రికులందరూ సజ్దాలో పడిపోయారు. వారు బిగ్గరగా "మేము హారూన్, మూసాల ప్రభువును విశ్వసించాము" అని ప్రకటించారు. (71) ఫిరౌన్ ఇలా అన్నాడు, "నేను మీకు అనుమతించక ముందే మీరు ఇతన్ని విశ్వసిస్తారా? మంత్ర విద్యలో ఇతడే మీ గురువని తెలిసిపోయింది. ఇప్పుడు నేను మీ చేతులను, కాళ్ళనూ, వ్యతిరేక దిశగా నరికివేస్తాను. ఖర్జూరపు దూలాలపై శిలువ వేయిస్తాను. అప్పుడు మా ఇద్దరిలో ఎవరు కఠినమైనవారో, ఎవరి శిక్ష అధికంగా ఉంటుందో మీకు తెలుస్తుంది."

(72) మాంత్రికులు ఇలా అన్నారు : "స్పష్టమైన సూచనలు మా వద్దకు వచ్చిన తరువాత కూడా నీకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వటం తగని పని. మమ్మల్ని సృష్టించిన శక్తి సాక్షిగా! నువ్వు ఏం చేసుకుంటావో చేసుకో. నువ్వు ఏం చేసినా ఈ ప్రాపంచిక జీవితంలోనే చెయ్యగలవు. (73) మేమ మా ప్రభువు పట్ల విశ్వాసం కలిగి ఉన్నాము. మా తప్పులను ఆయన క్షమిస్తాడనీ, మా చేత బలవంతంగా చేయించిన తంత్రాలకు మమ్మల్ని మన్నిస్తాడని. అల్లాహ్‌యే శుభం గలవాడు, శాశ్వతంగా ఉండేవాడు. (74) వాస్తవం ఏమిటంటే దోషిగా తన ప్రభువు ముందుకు వచ్చేవాడికి నరకం తప్పదు. అందులో వాడు చావనూ లేడు బ్రతకనూ లేడు. (75) ఆయన సాన్నిధ్యంలో విశ్వాసిగా, సత్కార్యాలు చేసి వచ్చేవారు, ఇలాంటి వారి కొరకే ఉన్నత స్థానాలు ఉన్నాయి. (76) శాశ్వతమైన ఉద్యానవనాలు, వాటి క్రింద నుండి కాలువలు ప్రవహిస్తూ ఉంటాయి. వాటిలో వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు. పరిశుద్ధతను పాటించేవారికి లభించే ప్రతిఫలం ఇదే.

وَاَلۡقِ مَا فِیۡ یَمِیۡنِكَ تَلۡقَفۡ مَا صَنَعُوۡا ؕ اِنَّمَا
صَنَعُوۡا كَیۡدُ سٰحِرٍ ؕ وَلَا یُفۡلِحُ السَّاحِرُ حَیۡثُ
اَتٰی ﴿69﴾
فَاُلۡقِیَ السَّحَرَةُ سُجَّدًا قَالُوۡۤا اٰمَنَّا بِرَبِّ هٰرُوۡنَ
وَمُوۡسٰی ﴿70﴾
قَالَ اٰمَنۡتُمۡ لَهٗ قَبۡلَ اَنۡ اٰذَنَ لَكُمۡ ؕ اِنَّهٗ
لَكَبِیۡرُكُمُ الَّذِیۡ عَلَّمَكُمُ السِّحۡرَ ۚ فَلَاُقَطِّعَنَّ
اَیۡدِیَكُمۡ وَاَرۡجُلَكُمۡ مِّنۡ خِلَافٍ
وَّلَاُوصَلِّبَنَّكُمۡ فِیۡ جُذُوۡعِ النَّخۡلِ ۫ وَلَتَعۡلَمُنَّ
اَیُّنَاۤ اَشَدُّ عَذَابًا وَّاَبۡقٰی ﴿71﴾
قَالُوۡا لَنۡ نُّؤۡثِرَكَ عَلٰی مَا جَآءَنَا مِنَ الۡبَیِّنٰتِ
وَالَّذِیۡ فَطَرَنَا فَاقۡضِ مَاۤ اَنۡتَ قَاضٍ ؕ اِنَّمَا
تَقۡضِیۡ هٰذِهِ الۡحَیٰوةَ الدُّنۡیَا ؕ ﴿72﴾
اِنَّاۤ اٰمَنَّا بِرَبِّنَا لِیَغۡفِرَ لَنَا خَطٰیٰنَا وَمَاۤ اَكۡرَهۡتَنَا
عَلَیۡهِ مِنَ السِّحۡرِ ؕ وَاللّٰهُ خَیۡرٌ وَّاَبۡقٰی ﴿73﴾
اِنَّهٗ مَنۡ یَّاۡتِ رَبَّهٗ مُجۡرِمًا فَاِنَّ لَهٗ جَهَنَّمَ ؕ لَا
یَمُوۡتُ فِیۡهَا وَلَا یَحۡیٰی ﴿74﴾
وَمَنۡ یَّاۡتِهٖ مُؤۡمِنًا قَدۡ عَمِلَ الصّٰلِحٰتِ فَاُولٰٓئِكَ
لَهُمُ الدَّرَجٰتُ الۡعُلٰی ۙ ﴿75﴾
جَنّٰتُ عَدۡنٍ تَجۡرِیۡ مِنۡ تَحۡتِهَا الۡاَنۡهٰرُ خٰلِدِیۡنَ
فِیۡهَا ؕ وَذٰلِكَ جَزٰٓؤُا مَنۡ تَزَكّٰی ﴿76﴾ ع 3 22 12

41 – 76 వాక్యాల వివరణ

వాక్యాల సంబంధం :

ప్రారంభంలో అల్లాహ్ గొప్పతనం గురించి, ఖుర్ఆన్ గురించి పేర్కొనటం జరిగింది. ఈ వాక్యాల్లో అల్లాహ్ మూసా (అ)ను ప్రవక్తగా పంపడం గురించి, ఫిరౌన్ వద్దకు వెళ్ళమని, వాడు హద్దు మీరి ప్రవర్తిస్తున్నాడని, వాడికి హితబోధ చేయమని ఆదేశించాడు. అల్లాహ్ మూసా (అ)కు రెండు మహిమలు ప్రసాదించాడు. ఒకటి, చేతి కర్రను, రెండు చేతిని చంకలో పెట్టి తీస్తే అద్భుతంగా వెలుగుతుంది. మూసా అల్లాహ్‌తో ఇలా అన్నాడు, "ఓ అల్లాహ్ నాకు నత్తి ఉంది. నేను సరిగా మాట్లాడలేను. అందువల్ల నా సోదరుడు హారూన్‌ను కూడా నాతో పంపితే మేమిద్దరం సందేశ ప్రచార బాధ్యతను చాలా చక్కగా నిర్వర్తిస్తాము." వెంటనే అల్లాహ్ దానికి సమ్మతించాడు.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

ప్రజలలో నుండి నిన్ను నేను ఎన్నుకున్నాను. అంటే అది నా అధికారం. ఒకరి బలవంతం వల్ల నేనలా చేయలేదు. మహాప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు, మూసా (అ) మరియు ఆదమ్ (అ)ల మధ్య వివాదం ఏర్పడింది. మూసా ఇలా అన్నారు, "మీరు ప్రజల్ని కష్టాలకు గురిచేశారు. స్వర్గం నుండి గెంటివేయించారు." దానికి ఆదమ్ (అ) "నిన్ను అల్లాహ్ ప్రవక్తగా ఎన్నుకున్నాడు, నీకు తౌరాతును కూడా ప్రసాదించాడు" అని అన్నారు. దానికి మూసా (అ) "అవునని" అన్నారు. మళ్ళీ ఆదమ్ (అ) "మరి నువ్వు అందులో ఇది నా జననానికి ముందే జాతకంలో వ్రాయబడి ఉందని నువ్వు చూడలేదా?" అని అన్నారు. దానికి మూసా "అవును" అని సమాధానమిచ్చారు. చివరికి ఆదమ్ (అ) గెలిచారు. మూసా ఓడిపోయారు.

అల్లాహ్ నేను ప్రసాదించిన మహిమలు తీసుకొని ఫిరౌన్ వద్దకు వెళ్ళమని, ఎల్లప్పుడూ నన్ను ప్రార్థిస్తూ ఉండమని, బలహీనత ప్రదర్శించవద్దని ఎటువంటి పరిస్థితుల్లోనూ అల్లాహ్ ధ్యానాన్ని విడువరాదని, యుద్ధ సమయంలో కూడా అధికంగా స్తుతించమని, దానివల్ల మీ బలం పుంజుకుంటుందని, దానివల్ల ఫిరౌన్ బలహీనపడతాడని మూసా మరియు హారూన్‌లకు బోధించడం జరిగింది.

ఒక హదీసె ఖుదుసీలో ఇలా ఉంది : "అల్లాహ్ ఇలా ఆదేశిస్తున్నాడు, "శత్రువులతో యుద్ధం చేస్తున్నప్పుడు నన్ను ప్రార్థిస్తూ ఉండేవారే నా పరిపూర్ణ దాసులు." ఫిరౌన్ ధిక్కారానికి దిగాడు, అతని దగ్గరకు వెళ్ళి ప్రేమతో, మంచితనంతో వినయంతో హితబోధ చేయండి. అతడు ఉపదేశం స్వీకరించి, అల్లాహ్‌కు భయపడవచ్చు అని ఉపదేశించబడింది. ఇది ఆలోచించవలసిన విషయం. ఫిరౌన్ ధిక్కారి, అహంకారి, మరి మూసా ఎన్నుకోబడిన ప్రవక్త! అయినా అతన్ని ప్రేమతో, మృదుత్వంతో, హితబోధచేయమని ఆదేశించటం జరిగింది. అల్లాహ్ ప్రవక్తలిద్దరూ శరణుకోరుతూ ఫిరౌన్ ఏమాత్రం వినకుండా మమ్మల్ని హింసిస్తాడేమో, మా పట్ల అగౌరవంగా ప్రవర్తిస్తాడేమో, మేము చేయని నేరానికి పట్టుబడతామేమో అని విన్నవించుకున్నారు. అప్పుడు అల్లాహ్, ఫిరౌన్‌కు ఏమాత్రం భయపడవలదని, నేను మీ వెంట ఉన్నానని, మీ శత్రువు మాటలు వింటూ ఉంటానని, మీ పరిస్థితిని వీక్షిస్తుంటానని, మీరు ఏం మాట్లాడినా నాకు తెలుస్తుందని వారిద్దరికీ అభయమిచ్చాడు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

మూసా మరియు హారూన్ ఇద్దరూ ఫిరౌన్ వద్దకు వెళ్ళి మేమిద్దరం నీ ప్రభువు సందేశహరులమని, అల్లాహ్ బనీ ఇస్రాయీల్‌ను విడుదల చేయమని, వారిని హింసించడం ఆపివేయమని మాతోపాటు వారిని పలస్తీన్ వెళ్ళనివ్వమని నిన్ను ఆదేశించమని మమ్మల్ని పంపాడు. ఇంకా మేము సందేశహరులము అనడానికి మా వద్ద నిదర్శనాలు కూడా ఉన్నాయి. మరియు నిదర్శనాలను ధిక్కరించినవాడు ఆయన ధర్మాన్నే తిరస్కరించిన వాడిగా పరిగణించబడతాడు, ఇంకా శిక్షకు అర్హుడౌతాడు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

ఫిరౌన్ వారిద్దరి ప్రసంగం విన్న తరువాత, మీ ఇద్దరి ప్రభువు ఎవరు? అని అడిగాడు. అంటే నేను తప్ప మీ ఇద్దరి ప్రభువు ఎవరు కాగలరు? అన్నది అతని ప్రశ్నలోని ఆంతర్యం. అప్పుడు మూసా, "మమ్మల్ని సృష్టించినవాడే మా ప్రభువు కాగలడు" అని సమాధానం ఇచ్చాడు. మూసా (అ) 20 సంవత్సరాల వరకు ఫిరౌన్‌కు దేవుని ఏకత్వ సందేశం బోధిస్తూ ఉన్నారు. ఈ కాలంలో అల్లాహ్ పైన పేర్కొన్న నిదర్శనాలను ప్రదర్శింపజేసి వాడికి రుజుమార్గం చూపాడు. కాని వాడు అహంకారానికి, అహంభావానికి గురయ్యాడు. విశ్వసించేందుకు ఏమాత్రం సిద్ధం కాలేదు. అంతేకాక మూసాతో "నువ్వు ఈజిప్ట్ ప్రజలను నీ మంత్ర తంత్రాల ద్వారా భయభ్రాంతులకు గురిచేయాలని చూస్తున్నావు. కానిగుర్తుంచుకో. నీకంటే బలమైన, మంత్రతంత్రాల ద్వారా నిన్ను ఓడిస్తాను. అప్పుడు తెలుస్తుంది నీవు అల్లాహ్ ప్రవక్తవు కాదని. సమయం నీవే నిర్ణయించుకో. స్థలంనీవే నిర్ణయించుకో. మాలో ఎవరూ వాటిని నిరాకరించరు. అప్పుడు అందరూ నిలబడి చూస్తారు అని సవాలు విసిరాడు.

ఫిరౌన్ అలా ఎందుకు ఛాలెంజ్ చేసాడంటే, మూసా, హారూన్‌లు మంత్రతంత్రాలు ప్రదర్శిస్తున్నారని అనుకున్నాడు. మూసా (అ) సమయం పండుగ రోజు ఉదయంగా నిర్ణయించాడు. ప్రజలందరూ ఈ పోటీ చూడటానికి తండోపతండాలుగా చేరుకుంటారు. ఇంకా పట్టపగలు వెలుగులో యదార్థం అందరికీ తెలిసిపోతుంది.

నిర్ణీత సమయానికి మాంత్రికులు మైదానంలో మూసా ముందుకు వచ్చారు. అప్పుడు మూసా వారితో "మీరు అల్లాహ్‌పై అసత్యాలు అంటగట్టకండి. మంత్ర విద్య చూపి ప్రజలను మోసంచేయకండి, ఒకవేళ ఇలా చేస్తే అల్లాహ్ మిమ్మల్ని కఠినంగా శిక్షిస్తాడు. ఎందుకంటే మోసం ఎల్లప్పుడూ వినాశనాన్ని ఆహ్వానిస్తుంది. మూసా మాటలు విని వారిలో భేదాభిప్రాయాలు ఏర్పడ్డాయి. వీరు మాంత్రికులా లేక దైవప్రవక్తలా అని పరస్పరం సంప్రదించుకున్నారు. చివరికి వీరిద్దరూ మాంత్రికులే అని, వీరు మమ్మల్ని ఇక్కడి నుండి గెంటివేసి ఈ ప్రాంతాన్ని స్వాధీనపరచుకోవాలనుకుంటున్నారని, మనమందరం ఏకం కావాలని, మన ఆధిక్యతను ప్రజలముందు ప్రదర్శించాలని, ఈ రోజు గెలిచినవాడు ఫిరౌన్ వద్ద గొప్పగా సత్కరించబడతాడని, పరస్పరం చెప్పుకున్నారు.

మాంత్రికులందరూ ఏకమై మూసాను, "ముందు నీవు మంత్ర విద్యను ప్రదర్శిస్తావా లేక మమ్మల్ని ప్రదర్శించమంటావా?" అని అడిగారు. "ముందు మీరే విసరండి" అని మూసా సమాధానం ఇచ్చాడు. అప్పుడు మాంత్రికులు తమ చేతి కర్రలను, తాళ్ళనునేలపై విసిరారు. వెంటనే అవి పాములుగా మారి పరుగెత్త సాగాయి. మూసా కొంత భయపడ్డాడు. వెంటనే అల్లాహ్ మూసాను "భయపడకు, నీవే గెలుస్తావు. మా మహిమ ముందు వారు నిలువలేరు. నీ కుడిచేతిలో ఉన్న కర్రను నేలపై విసరు" అని ఆదేశించాడు. వెంటనే మూసా తన చేతి కర్రను విసిరాడు. అది అకస్మాత్తుగా మహా సర్పంలా మారి మాంత్రికులు విసిరిన వాటినన్నింటినీ మ్రింగసాగింది.

ఇదంతా ప్రజలు, మాంత్రికులు తమ కళ్ళతో చూస్తూ ఉండిపోయారు. చివరికిమైదానంలో ఒక్క పాము కూడా మిగులలేదు. మాంత్రికులు ఓడిపోయారు. దైవ మహిమ గెలిచింది. అందువల్లే అల్లాహ్ రానున్న వాక్యాల్లో, మాంత్రికులు చేసినదంతా మంత్రవిద్య అనీ, మాంత్రికులు ఎన్ని ఎత్తులు పారినా గెలవలేరనీ ఆదేశించాడు. మాంత్రికులు జరిగినదంతా చూసి వారు ఆరితేరిన మాంత్రికులు కావటం చేత మూసా (అ) ప్రదర్శించింది మంత్రం కాదని, అది సత్యమని, అందులో ఎలాంటి సందేహం లేదని, ఇదంతా అల్లాహ్ మహిమ అని గ్రహించి మాంత్రికులందరూ వెంటనే సజ్దాలో పడిపోయారు. అంతేకాక, "మేము మూసా మరియు హారూన్‌ల ప్రభువును విశ్వసిస్తున్నాము" అని ఎలుగెత్తి చాటసాగారు.

ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) ఉల్లేఖనం ప్రకారం మాంత్రికులు 70 మంది. ఉదయం మాంత్రికుల్లా ఉన్న వాళ్ళు, సాయంత్రానికి అల్లాహ్ సాక్షులుగా మారిపోయారు. మాంత్రికులు విశ్వాసం ప్రకటించటం చూసిన ఫిరౌన్ ఇతరులు

(77) మేము వహీ ద్వారా మూసాకు ఇలా తెలిపాము, "తెల్లవారక ముందే నా దాసులను తీసుకొని బయలుదేరు, వారి కొరకు సముద్రంలో మార్గాన్ని ఏర్పాటు చెయ్యి. ఎవరైనా వెంటాడుతారనే భయం నీకు ఎంతమాత్రం కలుగరాదు. భయానికీ గురికాకూడదు.	وَلَقَدْ اَوْحَيْنَآ اِلٰى مُوْسٰٓى ۙ اَنْ اَسْرِ بِعِبَادِيْ فَاضْرِبْ لَهُمْ طَرِيْقًا فِى الْبَحْرِ يَبَسًا ۙ لَّا تَخٰفُ دَرَكًا وَّلَا تَخْشٰى ﴿77﴾
(78) ఫిరౌన్ తన సేనలతో సహా వారిని వెంబడించాడు. తరువాత సముద్రం వారిని చుట్టుముట్టింది. చుట్టుముట్టవలసిన విధంగానే. (79) ఫిరౌన్ తన జాతిని మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేసాడు, కాని సన్మార్గాన్ని చూపలేదు.	فَاَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ بِجُنُوْدِهٖ فَغَشِيَهُمْ مِّنَ الْيَمِّ مَا غَشِيَهُمْ ؕ ﴿78﴾ وَاَضَلَّ فِرْعَوْنُ قَوْمَهٗ وَمَا هَدٰى ﴿79﴾
(80) ఓ ఇస్రాయీల్ సంతతివారలారా! మేము మీకు మీ శత్రువు నుండి విముక్తి కలిగించాము. తూర్ పర్వతం కుడి ప్రక్కన రమ్మని మీకు గడువు నిర్ణయించాము. అంతేకాక మీకోసం మన్న్, మరియు సల్వాలను దించాము.	يٰبَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ قَدْ اَنْجَيْنٰكُمْ مِّنْ عَدُوِّكُمْ وَوٰعَدْنٰكُمْ جَانِبَ الطُّوْرِ الْاَيْمَنَ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوٰى ﴿80﴾

కూడా వారిని అనుసరిస్తారనే భయంతో తన బల గర్వంతో వారిని "నా అనుమతి లేకుండా మీరు మూసాను విశ్వసిస్తారా? ఈ మూసాయే మహా మాంత్రికుడని తెలిసిపోయింది. వాడే మీ అందరికీ మంత్ర విద్య నేర్పి ఉన్నాడు. మీరంతా కలసి ఇక్కడి ప్రజలను వెళ్ళగొట్టాలని కుట్రపన్నారు అని గర్జించాడు. దీన్నే ఖుర్ఆన్ ఇలా పేర్కొంది. "నిశ్చయంగా ఈ రాజధాని నుండి దాని పాలకులను అధికారం నుండి తొలగించడానికి మీరంతా కలసి పన్నిన కుట్రే ఇది. సరే, దాని ఫలితం మీకు ఇప్పుడే తెలుస్తుంది." (అల్ ఆరాఫ్ : 123)

ఖుర్ఆన్ వ్యాఖ్యాత 74, 75, 76 వాక్యాలు మాంత్రికులవి కావని, అవి అల్లాహ్ వాక్కు అని పేర్కొన్నారు. వీటిలో అవిశ్వాసుల, విశ్వాసుల పర్యవసానాన్ని తెలియపర్చటం జరిగింది. అవిశ్వాసస్థితిలో మరణించిన వారి నివాసం నరకం అవుతుంది, అక్కడ వారు చావలేరు బ్రతకలేరు. నరకవాసులు అక్కడి శిక్షను భరించలేక చావును పిలుస్తూ ఉంటారు. అయితే విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసిన వారు తీర్పుదినం నాడు అత్యున్నత స్థానాలను పొందుతారు. వారి నివాసం స్వర్గం అవుతుంది. వాటి క్రింద నుండి ఏరులు పారుతూ ఉంటాయి. అక్కడ వారు కలకాలం ఉంటారు. ఈ ఫలితం కేవలం అవిశ్వాసానికి, పాపాలకు, అధర్మ సుఖభోగాలకు దూరంగా ఉంటూ జీవితం గడిపిన వారికే లభిస్తుంది.

అబూ సయీద్ ఖుద్రీ (రజి) ఇలా ఉల్లేఖిస్తున్నారు : ప్రవక్త (స) ప్రసంగిస్తూ ఈ వాక్యం పఠించి నరకవాసులు నరకంలో చావలేరు బ్రతకలేరు అని పేర్కొన్నారు. (ముస్లిమ్, అహ్మద్)

అబూ సయీద్ ఖుద్రీ (రజి) ఉల్లేఖనం ప్రకారం : ప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు, "ఉన్నత స్థానాల్లో ఉన్నవారిని వారికంటే క్రింద ఉన్నవారు ఆకాశంలోని నక్షత్రాల్లా చూస్తారు. అబూబకర్, ఉమర్ ఆ ఉన్నతశ్రేణికి చెందినవారే. వారిద్దరివీ చాలా గొప్ప స్థానాలు.

https://teluguislam.net/quran/

(81) మేము మీకు ఇచ్చిన పరిశుద్ధమైన ఆహారాన్ని తినండి. అందులో ఎంతమాత్రం హద్దులు మీరకండి. అలా చేస్తే నా ఆగ్రహం మీపై విరుచుకుపడుతుంది. నా ఆగ్రహం ఎవరిపై పడినా వాడు పతనం అయినట్టే. (82) అయితే, ఎవరు పశ్చాత్తాపం చెందుతారో, విశ్వసించి మంచి పనులు చేస్తారో, ఆపై సత్క్రమంగా జీవితం గడుపుతారో, ఇలాంటి వారిని నేను తప్పకుండా క్షమిస్తాను. (83) ఓ మూసా! ఏ విషయం నిన్ను నీ జాతి ప్రజల కంటే ముందుగా తొందరపాటుకు గురిచేసింది? (84) ఇలా అన్నాడు, "వారు నా వెనుకనే వస్తున్నారు. నా ప్రభూ! నీవు సంతోషించాలని నేనే త్వరగా నీ సన్నిధికి చేరాను." (85) అలా అయితే విను, మేము నీ పరోక్షంలో నీ జాతి ప్రజలను పరీక్షకు గురిచేసాము. సామిరీ వారిని మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేసాడు. (86) మూసా ఆగ్రహిస్తూ, దుఃఖిస్తూ తన జాతి వైపు మరలాడు. ఇంకా ఇలా అన్నాడు, "ప్రజలారా! మీ ప్రభువు మీతో గొప్ప వాగ్దానాలు చేయలేదా? అప్పుడే మీరు చాలాకాలం గడిచినట్లు భావించారా? లేక మీరు మీ ప్రభువు ఆగ్రహాన్ని మీపైకి కొని తెచ్చుకునే కోరికవల్ల మీరు నాకు చేసిన వాగ్దానం భంగం చేసారా?" (87) వారు ఇలా అన్నారు : "మేము నీకు చేసిన వాగ్దానాన్ని మేము కోరి భంగపరచలేదు. అసలు ప్రజల ఆభరణాల బరువు వల్ల మేము వాటిని క్రింద పడవేశాము. సామిరీ కూడా అలాగే చేసాడు. (88) వారి కొరకు ఒక ఆవు దూడ విగ్రహాన్ని తయారు చేసాడు. దానిలో నుండి ఎద్దు అరుపువంటి శబ్దం వచ్చేది. ప్రజలు కేకలు వేస్తూ, "ఇదే మీకూ, మూసాకు దైవం, కాని మూసా మరచిపోయాడు" అని అన్నారు. (89) అది వారికి సమాధానం ఇవ్వజాలదనే విషయాన్ని, వారికి లాభం గానీ నష్టంగానీ చేకూర్చలేదనే విషయాన్ని వారు గ్రహించలేదా?"

كُلُوا مِن طَيِّبَٰتِ مَا رَزَقْنَٰكُمْ وَلَا تَطْغَوْا فِيهِ
فَيَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبِى ۖ وَمَن يَحْلِلْ عَلَيْهِ
غَضَبِى فَقَدْ هَوَىٰ ﴿81﴾
وَإِنِّى لَغَفَّارٌ لِّمَن تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحًا ثُمَّ
ٱهْتَدَىٰ ﴿82﴾
وَمَآ أَعْجَلَكَ عَن قَوْمِكَ يَٰمُوسَىٰ ﴿83﴾
قَالَ هُمْ أُولَآءِ عَلَىٰٓ أَثَرِى وَعَجِلْتُ إِلَيْكَ رَبِّ
لِتَرْضَىٰ ﴿84﴾
قَالَ فَإِنَّا قَدْ فَتَنَّا قَوْمَكَ مِنۢ بَعْدِكَ وَأَضَلَّهُمُ
ٱلسَّامِرِىُّ ﴿85﴾
فَرَجَعَ مُوسَىٰٓ إِلَىٰ قَوْمِهِۦ غَضْبَٰنَ أَسِفًا ۚ قَالَ
يَٰقَوْمِ أَلَمْ يَعِدْكُمْ رَبُّكُمْ وَعْدًا حَسَنًا ۚ أَفَطَالَ
عَلَيْكُمُ ٱلْعَهْدُ أَمْ أَرَدتُّمْ أَن يَحِلَّ عَلَيْكُمْ
غَضَبٌ مِّن رَّبِّكُمْ فَأَخْلَفْتُم مَّوْعِدِى ﴿86﴾
قَالُوا مَآ أَخْلَفْنَا مَوْعِدَكَ بِمَلْكِنَا وَلَٰكِنَّا
حُمِّلْنَآ أَوْزَارًا مِّن زِينَةِ ٱلْقَوْمِ فَقَذَفْنَٰهَا
فَكَذَٰلِكَ أَلْقَى ٱلسَّامِرِىُّ ﴿87﴾
فَأَخْرَجَ لَهُمْ عِجْلًا جَسَدًا لَّهُۥ خُوَارٌ فَقَالُوا هَٰذَآ
إِلَٰهُكُمْ وَإِلَٰهُ مُوسَىٰ فَنَسِىَ ﴿88﴾
أَفَلَا يَرَوْنَ أَلَّا يَرْجِعُ إِلَيْهِمْ قَوْلًا وَلَا يَمْلِكُ
لَهُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ﴿89﴾ ع 4 13 13

وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هٰرُوْنُ مِنْ قَبْلُ يٰقَوْمِ اِنَّمَا
فُتِنْتُمْ بِهٖ ۚ وَاِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمٰنُ فَاتَّبِعُوْنِيْ
وَاَطِيْعُوْٓا اَمْرِيْ ﴿90﴾
قَالُوْا لَنْ نَّبْرَحَ عَلَيْهِ عٰكِفِيْنَ حَتّٰى يَرْجِعَ اِلَيْنَا
مُوْسٰى ﴿91﴾
قَالَ يٰهٰرُوْنُ مَا مَنَعَكَ اِذْ رَاَيْتَهُمْ ضَلُّوْٓا ۙ ﴿92﴾
اَلَّا تَتَّبِعَنِ ؕ اَفَعَصَيْتَ اَمْرِيْ ﴿93﴾
قَالَ يَبْنَؤُمَّ لَا تَاْخُذْ بِلِحْيَتِيْ وَلَا بِرَاْسِيْ ۚ اِنِّيْ
خَشِيْتُ اَنْ تَقُوْلَ فَرَّقْتَ بَيْنَ بَنِيْٓ اِسْرَآءِيْلَ
وَلَمْ تَرْقُبْ قَوْلِيْ ﴿94﴾
قَالَ فَمَا خَطْبُكَ يٰسَامِرِيُّ ﴿95﴾
قَالَ بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوْا بِهٖ فَقَبَضْتُ
قَبْضَةً مِّنْ اَثَرِ الرَّسُوْلِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذٰلِكَ
سَوَّلَتْ لِيْ نَفْسِيْ ﴿96﴾
قَالَ فَاذْهَبْ فَاِنَّ لَكَ فِي الْحَيٰوةِ اَنْ تَقُوْلَ لَا
مِسَاسَ ۖ وَاِنَّ لَكَ مَوْعِدًا لَّنْ تُخْلَفَهٗ ۚ وَانْظُرْ
اِلٰٓى اِلٰهِكَ الَّذِيْ ظَلْتَ عَلَيْهِ عَاكِفًا ؕ لَنُحَرِّقَنَّهٗ
ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهٗ فِي الْيَمِّ نَسْفًا ﴿97﴾
اِنَّمَآ اِلٰهُكُمُ اللّٰهُ الَّذِيْ لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ ؕ وَسِعَ كُلَّ
شَيْءٍ عِلْمًا ﴿98﴾

(90) అంతకు ముందే హారూన్ వారితో ఇలా అన్నాడు, "ప్రజలారా! దీని కారణంగా మీరు పెద్ద చిక్కులో పడిపోయారు. నిస్సందేహంగా రహ్మాన్ మాత్రమే మీ ప్రభువు. కనుక మీరు నన్నే అనుసరించండి. నా ఆజ్ఞాపాలన చేయండి. (91) కాని వారు, "మూసా మా వద్దకు తిరిగి వచ్చేవరకు మేము దీనినే ఆరాధిస్తూ ఉంటాము" అని అన్నారు. (92) మూసా ఇలా అన్నాడు, "ఓ హారూన్! వారు మార్గం తప్పడం నీవు చూసినప్పుడు (93) నా మార్గం అనుసరించకుండా నిన్ను ఏ విషయం వారించింది? నా ఆదేశాన్నే నీవు ఉల్లంఘించావా?" (94) హారూన్ ఇలా అన్నాడు, "నా తల్లి కుమారుడా! నా గడ్డాన్ని పట్టుకోకు. నా తల జుట్టు పట్టుకొని లాగకు. నువ్వు నన్ను, ఇస్రాయీలు జాతిలో నీవు చీలికలు తెచ్చి పెట్టావు. నా మాటను లక్ష్యపెట్టలేదు" అని నిందిస్తావని నేను భయపడ్డాను. (95) అప్పుడు మూసా, "సామిరీ! మరి నీ సంగతేమిటి" అని అడిగాడు. (96) నేను వారు చూడని దానిని చూసాను. అప్పుడు నేను సందేశహరుని అడుగు జాడల నుండి ఒక పిడికెడు మట్టిని తీసుకున్నాను. దాన్ని పోసాను. నా మనసుకు అదే తోచింది. (97) అప్పుడు మూసా "సరే వెళ్ళిపో, జీవితాంతం నీవు 'నన్ను తాకకండి' అని అరుస్తూ ఉంటావు. నీ కొరకు ఒక సమయం నిర్ణయించబడి ఉంది. అది నీ విషయంలో ఎంతమాత్రం తప్పదు. చూడు! నీవు శ్రద్ధాభక్తులతో ఆరాధించే నీ ఈ దైవాన్ని మేము కాల్చివేస్తాము. బూడిదగా చేసి సముద్రంలో పారవేస్తాము. (98) ప్రజలారా! మీ ఆరాధ్యుడు కేవలం అల్లాహ్ మాత్రమే. ఆయన తప్ప మరో ఆరాధ్యుడు లేనే లేడు. ఆయన జ్ఞానం ప్రతి విషయాన్ని ఆవరించి ఉన్నది.

77 – 98 వాక్యాల వివరణ

వాక్యాల సంబంధం : వెనుకటి వాక్యాల్లో మూసా (అ) తన నత్తి వ్యాధిని నయం చేయమని, తన సోదరుణ్ని

https://teluguislam.net/quran/

కూడా ప్రవక్తగా చేయమని అల్లాహ్‌ను ప్రార్థించారు. వారి ప్రార్థనను అల్లాహ్ స్వీకరించాడు. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో మూసా (అ) ఫిరౌన్ వద్దకు వెళ్ళారని, వినయంగా, మృదువుగా అతడికి సందేశాన్ని అందజేసారని, బనీ ఇస్రాయీల్‌పై అత్యాచారాలు చేయవద్దని వారించారనీ, వారికి స్వాతంత్ర్యం ప్రసాదించమని కోరారని ఉంది. కాని ఫిరౌన్ వారిని తిరస్కరించాడు. మూసా (అ) తన వద్ద ఉన్న మహిమలను ప్రదర్శించాడు. ఫిరౌన్ వాటిని మంత్రతంత్రాలుగా భావించాడు. ఒకరోజు మాంత్రికులకు, మూసాకు పోటీ జరిగింది. మాంత్రికులు ఓడిపోయారు. వెంటనే సజ్దాలో పడిపోయారు. మేము అల్లాహ్‌ను విశ్వసిస్తున్నామని ప్రకటించారు. అది చూసి ఫిరౌన్ మండిపడి శిక్షిస్తానని మాంత్రికులను హెచ్చరించాడు. చివరిగా ఎవరు అవిశ్వాసిగా వస్తే వాడిని నరకంలో వేయడం జరుగుతుందని, మరెవరు విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేస్తారో వారికి స్వర్గ ప్రవేశం లభిస్తుందని అల్లాహ్ స్పష్టపరిచాడు.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

ఫిరౌన్ మూసా (అ) యొక్క "ఇస్రాయీలుకు స్వాతంత్ర్యం ఇవ్వటం" అనే ప్రతిపాదనను కూడా తిరస్కరించాడు. చివరికి అల్లాహ్ రాత్రికి రాత్రే ఇస్రాయీలు ప్రజలను తీసుకొని వెళ్ళి ఫిరౌన్ నుండి వారిని కాపాడుకోమని మూసాను ఆదేశించాడు. ఆదేశించిన విధంగానే మూసా రాత్రికి రాత్రే బయలుదేరారు. తెల్లవారగానే ఫిరౌన్ అనుచరులు భవనాలు సేవకులు లేకుండా ఖాళీగా ఉండటం చూసి ఆగ్రహించి సైన్యం సిద్ధం చేసి మూసాను వెంబడించారు. మూసా ప్రజలు తమ వెనుక వస్తున్న సైన్యాన్ని చూసి నిస్సందేహంగా మనం పట్టుబడ్డాము అని నిరాశ వ్యక్తపరిచారు. దానికి మూసా (అ) అలా ఎంతమాత్రం జరుగదు. నా ప్రభువు నాతో ఉన్నాడని, తప్పకుండా మార్గం చూపిస్తాడని వారిని ఓదార్చాడు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

ఆ తరువాత మూసా (అ) సముద్రాన్ని చేతికర్రతో కొట్టారు. వెంటనే సముద్రంలో మార్గం ఏర్పడింది. మూసా మరియు ఆయన అనుచరులు ముందుకు సాగారు. అది చూసిన ఫిరౌన్ వాడి సైన్యం వారిని అనుసరించాడు. అల్లాహ్ ఆదేశించగా సముద్రం తన మొదటి స్థితికి వచ్చేసింది. అంతే ఫిరౌన్, వాడి అనుచరులు మునిగిపోయారు. (అహ్సనుల్ బయాన్)

అల్లాహ్ ఇస్రాయీల్ ప్రజలకు నేను మిమ్మల్ని శత్రువుల నుండి రక్షించి, మీకు కంటి చలువ ప్రసాదించాను. తెల్లవారుతూనే మీరు వారిని సముద్రంలో మునుగుతుండగా చూస్తూ ఉన్నారు అని తన అనుగ్రహాలను గుర్తుచేసాడు. ఫిరౌన్ మరణించిన తరువాత మూసా (అ) ముందుకు సాగారు. ఇస్రాయీల్ ప్రజలను తీసుకొని తూర్ కొండ వద్దకు రమ్మని, అక్కడ నలభై రోజులు ఉపవాసం పాటించమని, తద్వారా వారికి తౌరాతు గ్రంథం ఇవ్వబడుతుందని అల్లాహ్ ఆదేశించాడు. మూసా (అ) తన ప్రభువుతో మాట్లాడే కుతూహలం కారణంగా తొందరపడి ఒంటరిగా ముందుకు సాగారు. ఇస్రాయీలు ప్రజలను తీసుకొని నిశ్చింతగా రమ్మని తన తమ్ముణ్ణి ఆదేశించారు. మూసా (అ) వెళ్ళిన తరువాత సామిరీ బనీ ఇస్రాయీల్‌ని గోపూజకు గురిచేసాడు. ఫిరౌన్ ప్రజల ఆభరణాలను ఒక ఆవు దూడగా మార్చాడు. దాని నుండి వింత శబ్దం వచ్చేది. ఇస్రాయీలు ప్రజలు ప్రభావితులై దాన్ని పూజించసాగారు. మూసా (అ) వద్దకు వెళ్ళకుండా ఉండిపోయారు. నలభై రోజులు గడిచిన తరువాత అల్లాహ్ మూసాకు బనీ ఇస్రాయీల్ మార్గభ్రష్టత్వాన్ని గురించి దైవవాణి ద్వారా తెలియజేశాడు.

బనీ ఇస్రాయీల్‌ని వెంటతీసుకొని రమ్మని నీకు ఆదేశించబడింది. మరి నీవెందుకు ఒంటరిగా వచ్చేసావని మూసా (అ)ను నిలదీయటం జరిగింది. అప్పుడు మూసా (అ) వారు వెనుక వస్తున్నారని నేను నీతో మాట్లాడే కుతూహలంతో వారికంటే ముందు వచ్చేసానని కారణం తెలిపారు. మీరు ఇక్కడికి వచ్చిన తర్వాత మీ జాతిని పరీక్షకు గురిచేయటం జరిగిందని తెలుపబడింది. సామిరీ వారిని మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేసాడని తెలిసిన మూసా

(99) ఓ ప్రవక్తా! ఈ విధంగా మేము గతంలో జరిగిన సంఘటనలను నీకు వినిపిస్తున్నాము. అంతేకాక ప్రత్యేకంగా మేము మా వద్ద నుండి నీకు ఒక "జ్ఞాపిక"ను ప్రసాదించాము. (100) దానికి విముఖత చూపేవాడు తీర్పుదినం నాడు పెద్ద పాపభారాన్ని మోయనున్నాడు.	كَذٰلِكَ نَقُصُّ عَلَيۡكَ مِنۡ اَنۡۢبَآءِ مَا قَدۡ سَبَقَ ۚ وَقَدۡ اٰتَيۡنٰكَ مِنۡ لَّدُنَّا ذِكۡرًا ۖۚ ﴿99﴾ مَنۡ اَعۡرَضَ عَنۡهُ فَاِنَّهٗ يَحۡمِلُ يَوۡمَ الۡقِيٰمَةِ وِزۡرًا ۙ ﴿100﴾

చాలా అయిష్టం వ్యక్తం చేసారు. తిరిగి వచ్చి వారిని చాలా చీవాట్లు పెట్టారు. వారికి అల్లాహ్ వాగ్దానం గుర్తుచేసారు. నాతో చేసిన వాగ్దానం భంగం చేసి దైవశిక్షను ఆహ్వానించారని ఆగ్రహం వ్యక్తంచేసారు. సామిరీ ఆవుదూడ తయారుచేసి ఇదే మనందరి దైవం అనీ, అనవసరంగా మూసా దైవ అన్వేషణలో వెళ్ళారని అసత్యం పలికాడు. హారూన్ బనీ ఇస్రాయీల్‌ను మీరు ఆవు దూడను ఆరాధ్య దైవంగా చేసుకున్నారనీ, మీ ప్రభువు కేవలం రహ్మాన్ అనీ, ఆయన్నే ఆరాధించమని ఉపదేశించారు. కాని మూసా తిరిగి వచ్చేవరకు మేము దీన్నే ఆరాధిస్తామని వారు మొండికేశారు.

హారూన్ తన జాతివారు విగ్రహారాధన విడువక పోవటం చూసి విగ్రహారాధనకు పాల్పడని 12000 మందిని వెంటబెట్టుకొని వేరై పోయాడు. మూసా (అ) తన జాతి వద్దకు ఆవుదూడ చుట్టు ప్రజలు నృత్యగానాలు చేయటం చూసి తన సోదరునితో, "వారిలా పాల్పడినప్పుడు నీవు వచ్చి నాకు ఎందుకు తెలియజేయలేదు" అని ఆగ్రహం వ్యక్తం చేసారు. నీవు నా మాటను ఎందుకు వ్యతిరేకించావు అని అతని గడ్డం పట్టుకొని లాగసాగారు. అప్పుడు హారూన్ (అ), ఒకవేళ నేను మిగతా వారిని తీసుకొని మీ వద్దకు వస్తే, అప్పుడు మీరే, "నీవు బనీ ఇస్రాయీల్‌ని రెండుగా చీల్చివేసావు అనీ, నేను లేనప్పుడు వారి పట్ల కొంతైనా శ్రద్ధ లేకుండా ప్రవర్తించావు" అని అంటారేమో! అని భయపడ్డానని విన్నవించుకున్నాడు.

అసలు వాస్తవం ఏమిటంటే, సామిరీ ఒక వంచకుడు. ఇస్లామ్ స్వీకరించడానికి ముందు అతడు గోపూజ చేసేవాడు. అందువల్లే అవకాశం దొరికిన వెంటనే ధర్మభ్రష్టత్వానికి పాల్పడ్డాడు. ప్రజలను గోపూజ వైపు ఆహ్వానించాడు. మూసా (అ) ప్రజలను గోపూజ వైపు ఎందుకు ఆహ్వానించావు అని సామిరీని ప్రశ్నించారు. సమాధానంగా సామిరీ "మీరు చూడని దానిని నేను చూసాను. అందువల్లే అలా చేసానని" అన్నాడు.

వ్యాఖ్యాతలు ఇలా పేర్కొన్నారు : "అల్లాహ్ సామిరీని పరీక్షకు గురిచేసాడు. అతడు జిబ్రయీల్‌ని గుర్రంపై వెళ్ళటం, గుర్రం కాలు ఎక్కడ పడితే అక్కడ మొక్కలు మొలవటం చూసాడు. ఒకవేళ జిబ్రయీల్ గుర్రం కాలుపడిన ప్రదేశం నుండి మట్టిని తెచ్చి విగ్రహంలో వేస్తే దానికి ప్రాణం వచ్చేస్తుందని భావించి మట్టిని తెచ్చి, ఆవుదూడ విగ్రహం తయారుచేసి అందులో ఆ మట్టిని వేసాడు. దాని ప్రభావం వల్ల దానిలో నుండి శబ్దం వచ్చేది. మూసా (అ) సామిరీ ద్వారా వివరాలు తెలుసుకున్న తర్వాత అల్లాహ్ ఆదేశంపై వాడిని ఆ పట్టణం నుండి బహిష్కరించారు. వాడితో ఎవరూ మాట్లాడరాదని, వాడితో ఎటువంటి సంబంధాలూ ఉండరాదని ఆదేశించారు. మరో అర్థం ఏమిటంటే మూసా(అ) వాడికి అల్లాహ్ తీర్పు వినిపించారు. వాడికి అంటరానితనం అంటుకుంది. జీవితమంతా ఇలాగే ఉంటాడు. ఎవరినీ దగ్గరకు రానివ్వడు. ఎవరూ వాడిని దగ్గరకు రానిచ్చేవారు కారు. వాడు పట్టణం నుండి అడవుల్లోకి వెళ్ళిపోయాడు. జంతువుల్లా జీవితం గడిపాడు. ఆ స్థితిలోనే మరణించాడు. వాడు చేసిన పాపానికి అల్లాహ్ వాడికి సరైన శిక్ష విధించాడు. ఈ శిక్ష మాత్రమే కాక తీర్పుదినం నాడు కూడా వాడికి శిక్ష పడుతుంది. ఎంతమాత్రం ఆ శిక్ష తప్పదు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

خٰلِدِيْنَ فِيْهِ ؕ وَسَآءَ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ
حِمْلًا ۙ ﴿101﴾
يَّوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّوْرِ وَنَحْشُرُ الْمُجْرِمِيْنَ يَوْمَئِذٍ
زُرْقًا ۚ ﴿102﴾
يَّتَخَافَتُوْنَ بَيْنَهُمْ اِنْ لَّبِثْتُمْ اِلَّا عَشْرًا ﴿103﴾
نَحْنُ اَعْلَمُ بِمَا يَقُوْلُوْنَ اِذْ يَقُوْلُ اَمْثَلُهُمْ
طَرِيْقَةً اِنْ لَّبِثْتُمْ اِلَّا يَوْمًا ۧ ﴿104﴾ ع 5 15 14
وَيَسْـَٔلُوْنَكَ عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ يَنْسِفُهَا رَبِّيْ
نَسْفًا ۙ ﴿105﴾
فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا ۙ ﴿106﴾
لَّا تَرٰى فِيْهَا عِوَجًا وَّلَاۤ اَمْتًا ؕ ﴿107﴾
يَوْمَئِذٍ يَّتَّبِعُوْنَ الدَّاعِيَ لَا عِوَجَ لَهٗ ۚ وَخَشَعَتِ
الْاَصْوَاتُ لِلرَّحْمٰنِ فَلَا تَسْمَعُ اِلَّا هَمْسًا ﴿108﴾
يَوْمَئِذٍ لَّا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ اِلَّا مَنْ اَذِنَ لَهُ
الرَّحْمٰنُ وَرَضِيَ لَهٗ قَوْلًا ﴿109﴾
يَعْلَمُ مَا بَيْنَ اَيْدِيْهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيْطُوْنَ
بِهٖ عِلْمًا ﴿110﴾
وَعَنَتِ الْوُجُوْهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّوْمِ ؕ وَقَدْ خَابَ مَنْ
حَمَلَ ظُلْمًا ﴿111﴾
وَمَنْ يَّعْمَلْ مِنَ الصّٰلِحٰتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَخٰفُ
ظُلْمًا وَّلَا هَضْمًا ﴿112﴾

(101) ఇటువంటి వారందరూ కలకాలం అందులో ఉంటారు, తీర్పుదినం నాడు ఎంతో బరువైన బాధకు గురవుతారు. (102) శంఖం ఊదబడే రోజున మేము ఈ అపరాధులను ఒకచోట చేరుస్తాము. అప్పుడు వారి కళ్ళు తెలిపోయి ఉంటాయి. (103) అప్పుడు వారు "ప్రపంచంలో మీరు మహా అయితే పది రోజులు గడిపి ఉంటారేమో" అని పరస్పరం చర్చించుకుంటూ ఉంటారు. (104) వారు మాట్లాడుతున్నదంతా మాకు బాగా తెలుసు. అప్పుడు వారిలో ఒక ప్రత్యేక వ్యక్తి "మీరు ప్రపంచంలో కేవలం ఒకే ఒక్క రోజు గడిపారని" అంటాడు. (105) వారు నిన్ను పర్వతాలను గురించి అడుగుతున్నారు. ఇలా పలుకు : "నా ప్రభువు వాటిని ధూళిగా చేసి ఎగురవేస్తాడు. (106) భూమిని చదునైన మైదానంగా చేసివేస్తాడు. (107) అందులో మీరు వంకరలుగాని, మెట్టపల్లాలు గానీ చూడరు. (108) ఆ రోజు ప్రజలందరూ పిలిచేవాని పిలుపు విని నేరుగా వచ్చేస్తారు. ఎవ్వరూ మొండిగా ప్రవర్తించరు. శబ్దాలన్నీ కరుణామయుని ముందు అణిగి ఉంటాయి. ఒక్క తేలికపాటి శబ్దం తప్ప మీరు ఏమీ వినలేరు. (109) ఆ రోజున సిఫారసు కరుణామయుడు అనుమతించిన వానికి మాట్లాడితే ఆలకించటానికి ఇష్టపడే వానికి తప్ప ఇతరు లెవ్వరికీ లాభం చేకూర్చదు. (110) ఆయన ప్రజల భూత భవిష్యత్‌లను అన్నింటినీ ఎరుగును. ఇతరులకు వాటి గురించి ఏ మాత్రం తెలియదు.

(111) సజీవుడు, నిత్యుడు అయిన ఆయన ముందు తలలు వంగి ఉంటాయి. అన్యాయానికి పాల్పడిన వాడు నష్టపోతాడు.

(112) విశ్వాస స్థితిలో సత్కార్యాలు చేసినవారికి ఎటువంటి అన్యాయమూ జరుగదు. తమ హక్కులను కోల్పోవటమూ ఉండదు.

(113) ఓ ప్రవక్తా! ఈ విధంగా మేము దీనిని అరబీ ఖుర్‌ఆన్‌గా అవతరింపజేసాము. ఇందులో అనేక హెచ్చరికలు చేశాము. వారు మొండి వైఖరి వదులుతారని, లేదా వారిలో సన్మార్గ సూచనలు జనిస్తాయని. (114) అందరికంటే గొప్పవాడైన అల్లాహ్‌యే నిజమైన చక్రవర్తి. ఖుర్‌ఆన్ అవతరణ పూర్తయ్యేవరకూ, దానిని పఠించటానికి తొందరపడకు. అయితే ఇలా ప్రార్థించు, “ఓ ప్రభూ! నాకు జ్ఞానంలో వృద్ధిని ప్రసాదించు.” (115) ఇంతకు ముందు మేము ఆదమ్‌కు ఒక ఆదేశం జారీ చేసాము. కాని అతను దాన్ని మరచిపోయాడు. మేము అతనిలో స్థిరత్వాన్ని చూడలేదు. (116) అప్పుడు మేము దైవదూతలతో ఆదమ్‌కు సాష్టాంగ ప్రణామం చేయండి అని ఆదేశించాము. తిరస్కరించిన ఒక్క ఇబ్లీసు తప్ప వారందరూ సాష్టాంగ ప్రణామం చేసారు. (117) అప్పుడు మేము ఇలా అన్నాము, “ఓ ఆదమ్! ఇతడు నీకూ, నీ భార్యకూ శత్రువు, వాడు మిమ్మల్ని స్వర్గం నుండి బయటికి ఎంతమాత్రం తీసుకుపోకూడదు. అలా జరిగితే మీరు ఆపదలకు గురవుతారు. (118) ఇందులో నీవు ఆకలినీ చూడవు, నగ్నత్వాన్నీ ఎరుగవు. (119) ఇంకా నీవు దాహం, ఎండల వ్యథకు గురికావు. (120) అయితే, షైతాన్ అతన్ని ఉసిగొలిపాడు, ఇలా అన్నాడు, “ఓ ఆదమ్! శాశ్వత జీవితాన్ని, అంతం కాని రాజ్యాన్నీ ప్రసాదించే చెట్టును నీకు చూపనా?” (121) వెంటనే వారిద్దరూ ఆ వృక్షఫలాన్ని తినేసారు. ఫలితంగా వారి మర్మాంగాలు ఒకరివి ఇంకొకరి ముందు బహిర్గతమయ్యాయి. వారిద్దరూ తమను స్వర్గపు ఆకులతో కప్పుకోసాగారు. ఆదమ్ తన ప్రభువు ఆజ్ఞను ఉల్లంఘించాడు. సన్మార్గం తప్పాడు. (122) ఆ తరువాత అతని ప్రభువు అతన్ని ఎన్నుకొని, అతని పశ్చాత్తాపాన్ని అంగీకరించి, అతనికి రుజుమార్గం ప్రసాదించాడు.

وَكَذٰلِكَ اَنۡزَلۡنٰهُ قُرۡاٰنًا عَرَبِيًّا وَّصَرَّفۡنَا فِيۡهِ مِنَ
الۡوَعِيۡدِ لَعَلَّهُمۡ يَتَّقُوۡنَ اَوۡ يُحۡدِثُ لَهُمۡ
ذِكۡرًا ﴿113﴾
فَتَعٰلَى اللّٰهُ الۡمَلِكُ الۡحَقُّ ۚ وَلَا تَعۡجَلۡ بِالۡقُرۡاٰنِ
مِنۡ قَبۡلِ اَنۡ يُّقۡضٰۤى اِلَيۡكَ وَحۡيُهٗ ۚ وَقُلۡ رَّبِّ
زِدۡنِىۡ عِلۡمًا ﴿114﴾
وَلَقَدۡ عَهِدۡنَاۤ اِلٰٓى اٰدَمَ مِنۡ قَبۡلُ فَنَسِىَ وَلَمۡ نَجِدۡ
لَهٗ عَزۡمًا ؒ ﴿115﴾ ع 6 11 15
وَاِذۡ قُلۡنَا لِلۡمَلٰٓـئِكَةِ اسۡجُدُوۡا لِاٰدَمَ فَسَجَدُوۡۤا اِلَّاۤ
اِبۡلِيۡسَ ؕ اَبٰى ﴿116﴾
فَقُلۡنَا يٰۤاٰدَمُ اِنَّ هٰذَا عَدُوٌّ لَّكَ وَلِزَوۡجِكَ فَلَا
يُخۡرِجَنَّكُمَا مِنَ الۡجَـنَّةِ فَتَشۡقٰى ﴿117﴾
اِنَّ لَكَ اَلَّا تَجُوۡعَ فِيۡهَا وَلَا تَعۡرٰى ۙ ﴿118﴾
وَاَنَّكَ لَا تَظۡمَؤُا فِيۡهَا وَلَا تَضۡحٰى ﴿119﴾
فَوَسۡوَسَ اِلَيۡهِ الشَّيۡطٰنُ قَالَ يٰۤاٰدَمُ هَلۡ اَدُلُّكَ
عَلٰى شَجَرَةِ الۡخُلۡدِ وَمُلۡكٍ لَّا يَبۡلٰى ﴿120﴾
فَاَكَلَا مِنۡهَا فَبَدَتۡ لَهُمَا سَوۡاٰتُهُمَا وَطَفِقَا
يَخۡصِفٰنِ عَلَيۡهِمَا مِنۡ وَّرَقِ الۡجَـنَّةِ ۚ وَعَصٰۤى اٰدَمُ
رَبَّهٗ فَغَوٰى ۖ ﴿121﴾
ثُمَّ اجۡتَبٰهُ رَبُّهٗ فَتَابَ عَلَيۡهِ وَهَدٰى ﴿122﴾

قَالَ اهۡبِطَا مِنۡهَا جَمِيۡعًا ۢ بَعۡضُكُمۡ لِبَعۡضٍ
عَدُوٌّ ‌ۚ فَاِمَّا يَاۡتِيَنَّكُمۡ مِّنِّىۡ هُدًى ۙ فَمَنِ اتَّبَعَ
هُدَاىَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشۡقٰى ﴿123﴾
وَمَنۡ اَعۡرَضَ عَنۡ ذِكۡرِىۡ فَاِنَّ لَهٗ مَعِيۡشَةً ضَنۡكًا
وَّنَحۡشُرُهٗ يَوۡمَ الۡقِيٰمَةِ اَعۡمٰى ﴿124﴾
قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرۡتَنِىۡۤ اَعۡمٰى وَقَدۡ كُنۡتُ
بَصِيۡرًا ﴿125﴾
قَالَ كَذٰلِكَ اَتَتۡكَ اٰيٰتُنَا فَنَسِيۡتَهَا ‌ۚ وَكَذٰلِكَ
الۡيَوۡمَ تُنۡسٰى ﴿126﴾
وَكَذٰلِكَ نَجۡزِىۡ مَنۡ اَسۡرَفَ وَلَمۡ يُؤۡمِنۡۢ بِاٰيٰتِ
رَبِّهٖ‌ ؕ وَلَعَذَابُ الۡاٰخِرَةِ اَشَدُّ وَاَبۡقٰى ﴿127﴾
اَفَلَمۡ يَهۡدِ لَهُمۡ كَمۡ اَهۡلَكۡنَا قَبۡلَهُمۡ مِّنَ
الۡقُرُوۡنِ يَمۡشُوۡنَ فِىۡ مَسٰكِنِهِمۡ‌ ؕ اِنَّ فِىۡ ذٰلِكَ
لَاٰيٰتٍ لِّاُولِى النُّهٰى ﴿128﴾ ع 7 13 16
وَلَوۡلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتۡ مِنۡ رَّبِّكَ لَـكَانَ لِزَامًا
وَّاَجَلٌ مُّسَمًّى ؕ ﴿129﴾
فَاصۡبِرۡ عَلٰى مَا يَقُوۡلُوۡنَ وَسَبِّحۡ بِحَمۡدِ رَبِّكَ
قَبۡلَ طُلُوۡعِ الشَّمۡسِ وَقَبۡلَ غُرُوۡبِهَا‌ ۚ وَمِنۡ
اٰنَآىِٕ الَّيۡلِ فَسَبِّحۡ وَاَطۡرَافَ النَّهَارِ لَعَلَّكَ
تَرۡضٰى ﴿130﴾

(123) ఇలా సెలవిచ్చాడు, మీరిద్దరూ ఇక్కడి నుండి దిగిపోండి. మీరు పరస్పరం శత్రువులు. ఇక నా వద్ద నుండి ఏదైనా ఆజ్ఞ మీ వద్దకు వస్తే, ఎవరు నా ఆజ్ఞను పాటిస్తాడో, అతడు మార్గము తప్పడు. దుస్థితికీ గురికాడు. (124) నా జ్ఞాపికకు విముఖత చూపిన వానికి ప్రాపంచిక జీవితం దుర్భరమవుతుంది. తీర్పుదినం నాడు అతన్ని మేము అంధునిగా లేపుతాము. (125) అప్పుడు అతడు “నా ప్రభూ! నన్నెందుకు అంధునిగా లేపావు? ఇంతకు ముందు నేను దృష్టికలిగి ఉండేవాణ్ని కదా!” అని అంటాడు. (126) అల్లాహ్ ఇలా సెలవిస్తాడు, “అదేవిధంగా! మా ఆదేశాలు నీ వద్దకు వచ్చాయి, నీవు వాటిని విస్మరించావు. ఆ విధంగానే నీవు కూడా విస్మరించబడుతున్నావు. (127) ఈ విధంగానే మేము హద్దులు దాటే వాడికి, తన ప్రభువు వాక్యాలను విశ్వసించనివాడికి ప్రతిఫలం ఇస్తాము. అయితే పరలోక శిక్ష దీనికంటే కఠినమయినదీను, దీర్ఘకాలం ఉండేదీనూ. (128) వీరికంటే ముందు మేము ఎన్నో జాతులను నాశనం చేసి వేసాము. వారి నివాస స్థలాలలో ఇప్పుడు వీరు సంచరిస్తు న్నారు. అయినా వీరికి గుణపాఠం నేర్పలేదా? నిస్సందేహంగా వివేకవంతులకు ఇందులో ఎన్నో సూచనలు ఉన్నాయి. (129) నీ ప్రభువు తరపు నుండి ఒక విషయం నిర్ణయమై ఉండకపోతే, ఒక సమయం నిశ్చయమై ఉండకపోతే, వీరి తీర్పు జరిగిపోయి ఉండేది. (130) కనుక ఓ ప్రవక్తా! వీరి మాటల పట్ల సహనం వహించు, నీ ప్రభువు గొప్పతనంతో పాటు, ఆయన పవిత్రతను కొనియాడు. సూర్యోదయానికి ముందు, సూర్యాస్త మయానికి ముందు, రాత్రివేళల్లో, పగటి అంచులలో కూడా ఆయన్ని స్తుతించు. వీటివల్ల నీకు సంతోష ప్రాప్తి కలుగుతుంది.

(131) వీరిలోని అనేకమందికి మేము ఇచ్చిన ప్రాపంచిక సుఖ భోగాల వైపు కన్నెత్తి కూడా చూడకు. వాటి ద్వారా మేము వారిని పరీక్షించేందుకు అవి ప్రసాదించాము. నీ ప్రభువు ప్రసాదించే ఉపాధియే ఉత్తమమైనది. కలకాలం ఉండేదీను. (132) నీ కుటుంబ సభ్యులను నమాజు గురించి ఆదేశించు. నీవు కూడా దాన్ని పాటించు. మేము నిన్ను ఉపాధిని కోరడం లేదు. మేమే నీకు ఉపాధిని ప్రసాదిస్తు న్నాము. చివరికి మేలు జరిగేది భయభక్తులకే. (133) "ఈ వ్యక్తి తన ప్రభువు వద్ద నుండి ఏ సూచన అయినా ఎందుకు తీసుకు రాడు?'' అని అడుగుతున్నారు. సమస్త బోధనలు గల స్పష్టమైన నిదర్శనాలు పూర్వ గ్రంథాలలో వారి వద్దకు రాలేదా? (134) ఒకవేళ మేము దానికి ముందే వారిని శిక్ష ద్వారా నాశనం చేసి ఉంటే, వారే స్వయంగా "ఓ ప్రభూ! నీవు మా వద్దకు ప్రవక్తను ఎందుకు పంపలేదు? అగౌరవానికి, అవమానానికీ గురికాక ముందే మేము నీ వాక్యాలను అనుసరించి ఉండేవాళ్ళము కదా!" అని అనేవారు. (135) వారితో ఇలా అను, "ప్రతి ఒక్కరూ అంతిమ ప్రతిఫలం కోసం నిరీక్షిస్తున్నారు. కనుక మీరు కూడా నిరీక్షించండి. మీరు త్వరలోనే "రుజుమార్గగాములు ఎవరో, సన్మార్గం పొందినవారెవరో" తెలుసుకుంటారు.

وَلَا تَمُدَّنَّ عَيۡنَيۡكَ اِلٰى مَا مَتَّعۡنَا بِهٖۤ اَزۡوَاجًا
مِّنۡهُمۡ زَهۡرَةَ الۡحَيٰوةِ الدُّنۡيَا ۙ لِنَفۡتِنَهُمۡ فِيۡهِ ؕ
وَرِزۡقُ رَبِّكَ خَيۡرٌ وَّاَبۡقٰى ﴿131﴾
وَاۡمُرۡ اَهۡلَكَ بِالصَّلٰوةِ وَاصۡطَبِرۡ عَلَيۡهَا ؕ لَا
نَسۡـَٔلُكَ رِزۡقًا ؕ نَحۡنُ نَرۡزُقُكَ ؕ وَالۡعَاقِبَةُ
لِلتَّقۡوٰى ﴿132﴾
وَقَالُوۡا لَوۡلَا يَاۡتِيۡنَا بِاٰيَةٍ مِّنۡ رَّبِّهٖ ؕ اَوَلَمۡ تَاۡتِهِمۡ
بَيِّنَةُ مَا فِى الصُّحُفِ الۡاُوۡلٰى ﴿133﴾
وَلَوۡ اَنَّاۤ اَهۡلَكۡنٰهُمۡ بِعَذَابٍ مِّنۡ قَبۡلِهٖ لَقَالُوۡا
رَبَّنَا لَوۡلَاۤ اَرۡسَلۡتَ اِلَيۡنَا رَسُوۡلًا فَنَتَّبِعَ اٰيٰتِكَ
مِنۡ قَبۡلِ اَنۡ نَّذِلَّ وَنَخۡزٰى ﴿134﴾
قُلۡ كُلٌّ مُّتَرَبِّصٌ فَتَرَبَّصُوۡا ۚ فَسَتَعۡلَمُوۡنَ مَنۡ
اَصۡحٰبُ الصِّرَاطِ السَّوِىِّ وَمَنِ اهۡتَدٰى ﴿135﴾ ع 8 7 17

99 – 135 వాక్యాల వివరణ :

వాక్యాల సంబంధం :

వెనుకటి వాక్యాల్లో మూసా గురించి, అతని జాతి గురించి, ఫిరౌన్ గురించి, వాడి మరణం గురించి, బనీ ఇస్రాయీల్ నమ్మక ద్రోహం గురించి, గోపూజ గురించి ప్రస్తావించటం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

తీర్పుదినం నాడు ఈ కొండలు, గుట్టలు ఉంటాయా లేదా అని ప్రజలు నిన్ను అడుగుతున్నారు. వాటిని పిండి పిండిచేసి వేస్తాడని, గాలిలో ఎగురవేస్తాడని మరియు భూమి చదునుగా తయారవుతుందని అందులో ఎలాంటి ఎత్తుపల్లాలు ఉండవని పలకండని ఆదేశించబడింది. ప్రజలు ఆ భయంకర పరిస్థితిని చూసి ఎవరు పిలిస్తే వారి వెంట పడతారు. వారు ఇహలోకంలో విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేస్తే ఎంత బాగుండు, ఈనాడు వారికి లాభం చేకూరేది. కాని ఈనాడు విధేయతవల్ల ఏం లాభం? అల్లాహ్ ఇలా సెలవిచ్చాడు : "వారు మా ముందుకు వచ్చిననాడు శ్రద్ధాభక్తులతో

వింటూ చూస్తూ ఉంటారు. కాని ఈనాడు వారు భ్రష్టత్వంలో పడి ఉన్నారు. (మర్యమ్ – 38). తీర్పుదినం నాడు అల్లాహ్ ఆదేశించిన మరియు అల్లాహ్ ఇష్టపడిన వాడి సిఫారసు మాత్రమే లాభం చేకూరుస్తుంది. "అతని అనుమతి లేకుండా సిఫారసు చేయగల వాడెవడు?" (అల్ బఖర – 255)

మహాప్రవక్త (స) ఇలా అన్నారు – "నేను అల్లాహ్ సింహాసనం ముందుకు వచ్చి సజ్దాలో నిమగ్నమయిపోతాను. అప్పుడు అల్లాహ్ నాపై ఎనలేని అనుగ్రహాలను కురిపిస్తాడు. అల్లాహ్ కోరినంత వరకు నన్ను సజ్దాలోనే ఉండనిస్తాడు. ఆ తరువాత నన్ను ఇలా ఆదేశిస్తాడు. "ముహమ్మద్ నీ తల ఎత్తు నీ విన్నపాన్ని వినటం జరుగుతుంది. నేను వారిని స్వర్గంలో ప్రవేశింపజేసి మళ్ళీ వస్తాను. ప్రవక్త (స) నాలుగుసార్లు రావటం గురించి పేర్కొన్నారు. ప్రవక్తలందరిపై అల్లాహ్ శాంతి కురియుగాక! ఒక హదీసులో ఇలా ఉంది : "మనసులో రవ్వంత విశ్వాసం ఉన్నా వారిని నరకం నుండి తీసివేయండి" అని అల్లాహ్ ఆదేశిస్తాడు. అప్పుడు నరకం నుండి చాలామంది తీయబడతారు. ఆ తరువాత మళ్ళీ "ఏమాత్రం విశ్వాసం ఉన్నా తీసివేయండ"ని ఆదేశిస్తాడు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

ఇహలోకంలో విగ్రహారాధనకు పాల్పడుతూ మరణించిన వాడు తీర్పుదినం నాడు చాలా నష్టపోతాడు. విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసి మరణించిన వాడి పాపాలూ అధికం చేయబడవు. పుణ్యాలూ తగ్గించబడవు. ఎందుకంటే తీర్పుదినం రావటం, పాపపుణ్యాల విచారణ జరగటం తప్పనిసరి. అందువల్లే అల్లాహ్ ఖుర్ఆన్‌ని సరళమైన అరబీ భాషలో అవతరింపజేసాడు. దీనిద్వారా ప్రజలు శుభవార్తలు పొందాలని, హెచ్చరికలను దృష్టిలో ఉంచుకోవాలని, ఇందులో అనేక హెచ్చరికలు ఉన్నాయి. ప్రజలు వాటిని దృష్టిలో పెట్టుకొని అవిశ్వాసానికి, పాపాలకు దూరంగా ఉండాలని ఆశించబడుతోంది.

ఇందులో అనేక జాతుల వినాశన సంఘటనలు ఉన్నాయి. వాటిని విని గుణపాఠం నేర్చుకోవాలని, జిబ్రయీల్ (అ) ప్రవక్త (స)కు ఖుర్ఆన్ నేర్పినపుడు ప్రవక్త (స) అధిక శ్రద్ధవల్ల ఒక్కొక్క పదం, ఒక్కొక్క అక్షరం జిబ్రయీల్‌తో పాటు కలసి చదివేవారు. అల్లాహ్ అలా చేయవద్దని, వేచి ఉండమని వారించాడు. "ముందు శ్రద్ధగా విని, అర్థంచేసుకొని ఆ తరువాత వాటిని కంఠస్థం చేయండి" అని ఆదేశించాడు. "ఓ ప్రవక్తా! ఈ వహీని త్వరత్వరగా జ్ఞాపకం చేసుకోవటానికి నీ నాలుక కదిలించకు. దీనిని జ్ఞాపకం చేయించటం, చదివించటం మా బాధ్యత." (అల్ ఖియామహ్ : 16, 17). ఈ వాక్యాల చివర "తన ప్రభువును అధిక జ్ఞానం కొరకు, ప్రార్థిస్తూ ఉండమని అల్లాహ్ తన ప్రవక్తకు హితోపదేశం చేసాడు."

ఫత్‌హుల్ బయాన్ రచయిత ఇలా పేర్కొన్నారు, "అల్లాహ్ తన ప్రవక్తను జ్ఞానం తప్ప మరే విషయాన్నీ అధికంగా కోరే అనుమతి ఇవ్వలేదు. అల్లాహ్ ఆదమ్, హవ్వాలను స్వర్గంలో ప్రవేశింపజేసినపుడు ఒకే ఒక్క ప్రత్యేక వృక్షం నుండి తినకూడదని, షైతాన్ ప్రేరణలకు గురి కారాదని వాగ్దానం తీసుకున్నాడు. కాని వారు తమ వాగ్దానాన్ని నెరవేర్చుకోలేకపోయారు. షైతాన్ మాటలు విని నిషిద్ధ వృక్ష ఫలాలను తిన్నారు. ఆదమ్ తర్వాత వారి సంతాన పరిస్థితి కూడా ఇలాగే ఉండేది. వారు కూడా తమ తల్లిదండ్రుల వలే వాగ్దాన భంగానికి పాల్పడ్డారు. తమ బద్ధ శత్రువైన షైతాన్‌ను అనుసరించారు. వీరు మిమ్మల్ని విశ్వసించకపోతే నిరాశ చెందవలసిన, విచారపడవలసిన పనిలేదు, ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ కట్టుబడి ఉంటానని వాగ్దానం చేసిన ఆదమ్ (అ) షైతాన్‌ని అనుసరించి వాగ్దాన పట్టుదల కోల్పోయారు.

ప్రజలకు ఈ సంఘటన తెలియజేయమని అల్లాహ్ ప్రవక్త (స)ను ఆదేశించాడు, "మేము దైవదూతలను గౌరవార్థం ఆదమ్‌కు సజ్దా చేయమని ఆదేశించాము. దైవదూతలందరూ ఆదేశాన్ని పాలించారు. కాని ఇబ్లీసు సజ్దా చేయటానికి నిరాకరించాడు. అప్పుడు మేము ఆదమ్‌కు ఈ షైతాన్ మీ బద్ధశత్రువని తెలియపరిచాము. మీరిద్దరూ

వీడి మాటల్లోకి రాకూడదు. వస్తే మీరు స్వర్గం నుండి బయటికి పోవలసి వస్తుంది. భూలోకానికి పోయి ఆహార నిమిత్తం కష్టపడవలసి వస్తుంది.

అల్లాహ్ ఇలాకూడా అన్నాడు, "ఓ ఆదమ్! మేము నీకు చాలా గొప్ప అనుగ్రహాన్ని ప్రసాదించాము. దాన్ని సంరక్షించాలి. దీన్ని పోగొట్టుకునే పనిని చేయరాదు. అదే స్వర్గం. అందులో మీకు ఆకలి దప్పికలు వేయవు. దుస్తుల అవసరం ఉండదు. ఎటువంటి కష్టము కలుగదు. కాని పొంచి ఉన్న షైతాన్ ఆదమ్ (అ) మనసులో దుష్టభావాలు రేకెత్తించాడు. మీకొక విచిత్రమైన చెట్టు చూపిస్తాను. దాని ఫలాలను తింటే మీరెప్పుడూ స్వర్గం నుండి బయటికి పోరు. కలకాలం ఇక్కడే ఉంటారు అని అన్నాడు. ఇద్దరూ వాడి కుట్రకు గురయ్యారు. ఆ నిషిద్ధ ఫలాలను ఆరగించారు. ఫలితంగా ఇద్దరూ నగ్నంగా తయారయ్యారు. చెట్టుఆకుల ద్వారా తమ మర్మాంగాలను కప్పుకోసాగారు. ఎందుకంటే అల్లాహ్ మానవులను నగ్నత్వాన్ని భరించని వారుగా సృష్టించాడు.

ఆదమ్ (అ) తన ప్రభువుకు అవిధేయత చూపాడు. షైతాన్ మాటలు విని నిషిద్ధ ఫలాలు ఆరగించాడు. మార్గభ్రష్టత్వానికి గురయ్యాడు. దైవదౌత్య ప్రారంభానికి ముందు ఆదమ్ ఈ పాపానికి పాల్పడ్డాడు. వెంటనే తన ప్రభువును క్షమాపణ కోరాడు. అల్లాహ్ అతన్ని క్షమించివేసాడు. తన దైవదౌత్యానికి అతన్ని ఎన్నుకున్నాడు. "మీరిద్దరూ స్వర్గం నుండి బయటకుపోండి" అని అల్లాహ్ ఆదమ్ హవ్వాలను ఆదేశిస్తూ భూమిపైకి వెళ్ళండని, అక్కడ ఇబ్లీసు మానవుల శత్రువవుతాడని, మానవులు పరస్పరం శత్రువులౌతారని, మీ వద్దకు నాప్రవక్తలు వచ్చి నా సందేశం వినిపిస్తే, నేనుపంపిన ధర్మాన్ని అనుసరించిన వాడికి ఉభయ లోకాల్లోనూ విచారముగానీ దుఃఖముగానీ ఉండదు.

(ఓ ముహమ్మద్ – సఅసం) ఈ అవిశ్వాసులు మిమ్మల్ని మాంత్రికుడని, కవి అని, జ్యోతిష్యుడు అని, అసత్య వాది అని ఆరోపిస్తున్నారు. వీరి మాటలను పట్టించుకోకండి. వీరి శిక్షా సమయం నిర్ణయించబడి ఉంది. అప్పుడు వారిని ఎవరూ రక్షించలేరు. మీరు నిశ్చింతగా దైవధ్యానంలో ఉండి, సూర్యోదయం, సూర్యాస్తమయానికి ముందు తమ ప్రభువును పొగడండి. స్తుతించండి అంటే ఫజ్ర్, అసర్‌లను పట్టుదలతో ఆచరించండి అంటే మగ్‌రిబ్, ఇషాలను కూడా ఆచరించండి అని అల్లాహ్ ప్రవక్త(స)ను ఓదార్చాడు.

నీ కుటుంబం వారిని నమాజ్ పట్ల హెచ్చరించమని అల్లాహ్ తన ప్రవక్తను ఆదేశించాడు. అంటే ఇక్కడ ముస్లిం సమాజమంతా వస్తుంది. ప్రతి ఒక్క ముస్లిం తన కుటుంబం వారిని నమాజు గురించి ఆదేశించాలి, "ఈ ఆదేశంలో అందరికంటే ముందు మీరున్నారు. అంటే మీరు నమాజు స్థాపించండి, ప్రాపంచిక వ్యవహారాల్లో పడి నమాజును మరువకండి."

ఇంకా ఇలా ఆదేశించాడు, మేము మిమ్మల్ని భార్యాబిడ్డలు, ఆహార సంపాదనలో పడి నమాజును మరచిపొమ్మని అనటం లేదు. మీకూ మీ కుటుంబానికి ఆహారం మేమిస్తాము. మంచి పర్యవసానం భయభక్తులు కలవారికే. "దైవభీతి ఒక్కటే సత్కార్యాలన్నిటికీ మూలం" అని అల్లామా షౌకానీ పేర్కొన్నారు. ముహమ్మద్ (స) ఒకవేళ దైవప్రవక్త (స) అయితే వెనుకటి ప్రవక్తల్లా అతను సత్యవంతుడని నిదర్శనం ఏదైనా ఎందుకు తీసుకురాడు. లేదా మేము కోరిన నిదర్శనాల్లో ఏదైనా ఒకటి ఎందుకు తీసుకు రాడు? అని, మక్కా అవిశ్వాసులు హేళన చేసేవారు.

మక్కా అవిశ్వాసులు వెనుకటి గ్రంథాలను విశ్వసిస్తారు. వాటిలో ప్రవక్త (స) గురించి పేర్కొన్న శుభవార్తలు, సూచనలు ఉన్నాయి. మరైతే విశ్వసించరు ఎందుకు? ఇంకోవిధంగా చూస్తే తమ ప్రవక్తలను నిదర్శనాలను చూపమని పట్టుపట్టిన జాతులు నిదర్శనాలు చూపెట్టిన తర్వాత కూడా విశ్వసించని కారణంగా నాశనమయ్యారు. వీరూ విశ్వసించకపోతే మా శిక్ష నుండి వీరిని ఎవరు రక్షించగలరు? అల్లాహ్ ప్రవక్త (స)ను పంపి, ఖుర్‌ఆన్‌ను అవతరింపజేసి ఏ అవిశ్వాసికీ సాకులు వెదికే అవకాశం లేకుండా చేసాడు.

https://teluguislam.net/quran/